

VISITASINNBERETNING FOR
GAMLE GLEMMEN OG GLEMMEN SOKN 2024

DEN NORSKE KIRKE

Glemmen og Gamle Glemmen menigheter

Innhold

1. Kort beskrivelse av utviklingen siden forrige visitas	3
2. Situasjonen i soknene og kommunen	4
3. Råd og tilsatte.....	7
4. Livet i menigheten	10
5. Inkluderende menighet – hvordan ivaretas deltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne?	17
6. Dåp og konfirmasjon	18
7. Kirke-Kommune.....	24
8. Diakoni.....	25
9. Kulturarbeid.....	26
10. Frivillighet	26
11. Kommunikasjon og informasjon	27
12. Kirkegårder og krematorium	27
13. Kirkene – Drift og vedlikehold	28
14. Årsmelding, planer, strategier og mål	35

1. Kort beskrivelse av utviklingen siden forrige visitas

Biskop Atle Sommerfeldt visiterte Gamle Glemmen og Glemmen sokn i november 2012. De gamle prestegjeldene var oppløst, og Gamle Glemmen og Glemmen hadde blitt to selvstendige sokn med egen sokneprest for hver av soknene, samt en kapellanstilling hovedsakelig knyttet til Glemmen. Til visitasen i 2012 ble det levert en visitasinnberetning fra hvert sokn.

De to soknene har felles daglig ledelse. Noen av de ansatte er også tilsatt i begge menighetene. Demografien og de kulturelle forutsetningene er ulike, fra den lille middelalderkirken på haugen i forstaden eller «drabantbyen», til den store kirken i byens sentrum. Måter og muligheter til å tenke menighet og menighetsutvikling er til dels svært forskjellig. Gamle Glemmen menighet har en god tilknytning til Lisleby bedehus som eies av Normisjon. Glemmen menighet har sin signatur i det rike kormiljøet og arven etter Egil Hovland. I begge sokn skjer det mye spennende, også av utvikling av samarbeid. Derfor har vi valgt å gi denne visitasen mottoet «Tro på tvers». Det kan stå som en overbygning for innholdet i visitasen.

I visitasforedraget i 2012 lå følgende utfordringer til Glemmen og Gamle Glemmen sokn, samt Fellesrådet:

- Å fortsette med et rikt og variert gudstjenesteliv som gir mennesker i ulike livssituasjoner muligheter til møter med Den hellige, og å tenke samarbeid mellom menighetene om dette.
- Å være oppmerksomme på innbyggernes livsvilkår, slik at kirken kan være en aktiv bidragsyter i «å la de vergeløse i folket få sin rett, berge de fattige og den stakkar som ingen hjelper» (Salme 72) og utvikle fellesskap som inkluderer mangfoldet i våre lokalsamfunn sammen med kommune og næringsliv.
- Å utvikle egnede fellesskapsarenaer utenfor kirkerommet, deriblant flytte formiddagstreffene fra Kirkestuen i Gamle Glemmen til Glemmen sykehjem.
- Ta imot invitasjonen fra skoler og barnehager til økt tilstedeværelse fra kirken og legge til rette for samtaler på tvers av livssyn om sentrale tema i skjæringspunktet mellom religion, kultur og oppvekstmiljø.
- Samarbeide med flere sokn og med de spesialiserte kirkelige organisasjonene mot felles utfordringer som ungdom som dropper ut av skole, arbeid inn mot sykehjem, hjemmetjenester og bofellesskap, og møteplasser på tvers av religion og kultur.
- Følge opp at helse- og omsorgstjenesten i kommunen har rutiner for å fange opp religiøse behov.
- Utvikle en profesjonell kommunikasjonsplattform for menighetsrådenes og prestenes virksomhet for å sikre kirkens tilstedeværelse i det offentlige rom.
- Å arbeide mer målrettet for å inkludere foreldre og besteforeldre som støttespillere i trosopplæringsarbeidet.
- At det utvikles en rammeplan for samarbeidet mellom kirke og skole.
- Knytte Lisleby barnegospel til gudstjenestelivet i kirken.
- Arbeide for å øke personalressursene knyttet til lokalsamfunnsmobilisering og diakoni

Visitasinberetningen og visitasen vil vise hvordan disse utfordringene er fulgt opp og arbeides med.

2. Situasjonen i soknene og kommunen

Det er ca. 13.000 innbyggere innenfor Glemmen sokn sine grenser, hvorav ca. 8.000 er medlemmer i Den norske kirke. Glemmen menighet dekker sammen med Domkirken hele byens sentrum på vestsiden av Glomma, og har i tillegg store bydeler med villa- og rekkehus mot nord og øst med områdene Trara, Trosvik, Labråten, Pettersand, Ambjørnrød og Risløkka.

Det er svært kort vei mellom Glemmen kirke og Domkirken som ligger i hver sin ende av gågata. Rent geografisk er det for deler av begge menighetene kortest vei til den kirken de ikke tilhører. Gudstjeneste- og kulturtilbudet benyttes av mange på tvers av soknegrensene. Gjennom de tre siste årene har Domkirken og Glemmen sokn utviklet samarbeid om noen felles gudstjenester og prosjekter, og fra 2023 er også Gamle Glemmen koblet på dette samarbeidet.

Gamle Glemmen sokn dekker de geografiske områdene Nøkleby, Lisleby, Leie, Gamle Glemmen, Høyendal og Falchåsen, med i underkant av 7000 innbyggere, og ca. 3000 medlemmer.

Gamle Glemmen:

a) Befolkning

Kommuneplanens samfunnsdel viser at det planlegges for en befolkningsvekst i Fredrikstad fram mot 2030, da det blir anslått å være 94.000 innbyggere. Det forutsettes at alle aldersgrupper vil ha en jevn vekst, og at de eldre av oss vil utgjøre den største gruppen. Her vil det være store lokale variasjoner. Fordi det er tilflytting av familier til Nøkleby- og Lislebyområdet er det grunn til å anta at de yngre aldersgruppene vil være høyere representert der.

Fra 2012 har medlemstallet i Gamle Glemmen sunket jevnt fra 66,7% til 51,2% samtidig som befolkningen har økt fra 5542, til 6049. I Glemmen er nedgangen fra 70,8% til 58,7%, mens befolkningen har økt fra 12660 til 13836.

Antall mennesker bosatt i soknet kan derfor ikke sies å ha økt dramatisk, men den prosentvise nedgangen i medlemmer er stort, og større i Gamle Glemmen enn Glemmen. Levekårsundersøkelsen fra 2022 kan gi noe av forklaringen på dette. Det har vært en stor økning i antall innvandrere, og da særlig andelen ikke-vestlige. Særlig i områdene Nøkleby og Lisleby har det vært en gradvis utskiftning av befolkningen. Eldre som har vært kirkemedlemmer dør, og familier med annen kulturell bakgrunn flytter inn. Noe av dette ser vi også igjen i områdene Trara og Trosvik i Glemmen.

Hvilke kristne foreninger og/eller kristne kirkesamfunn finnes?

Fredrikstad kristne råd er et samarbeidsorgan for 15 av byens menigheter, både fra Den norske kirke og de største ulike frikirkene og menighetene som er representert i byen. Det er et godt samarbeidsklima og gode relasjoner på kryss og tvers.

Den assyriske menigheten St.Maria, har et nært forhold til både Gamle Glemmen og Glemmen. De fleste som tilhører denne menigheten bor på Lisleby, og har avtale om tilhold på Normisjons bedehus på Lisleby for sine samlinger og gudstjenester. Det er lokale ildsjeler fra bedehus og menighet som har vært aktive i å knytte denne kontakten og legge til rette for at de kan ha lokaler å samles i. Flere fra denne gruppen deltar også som faste kirkegjengere i Glemmen kirke. Andre har tilknytning til sine egne menigheter, som Den eritreiske menigheten som benytter kapellet på Vestre Fredrikstad gravlund til sine gudstjenester.

Hvilke andre tros- og livssynssamfunn finnes?

Det er et vidt spekter av større og mindre tros- og livssynssamfunn i vårt område og omland. Glemmen menighet er medlem av Dialogforum Østfold, og gjennom det har vi løpende kontakt på ledernivå med de muslimske organisasjonene som er representert i Fredrikstad og Sarpsborg-området, samt med Kirkens bymisjon. På Lisleby er det blant annet en somalisk moské, som det er noe kontakt med og kjennskap til gjennom Dialogforumet.

For øvrig er det ikke noen formalisert kontakt med de andre tros- og livssynssamfunnene.

b) Sosiale forhold

Kommunens folkehelseprofil:

Levekårsundersøkelsen fra 2022 skriver om våre områder at det er en sterk økning i andel og antall barn som lever i lavinntektshusholdninger. Økningen har vært størst i de fra før av mest utsatte områdene som ligger i våre sokn: Nøkleby, Lisleby, og sentrumsområdene. Nær 20% av barna i Fredrikstad lever i lavinntektsfamilier, og det er en fortetting av disse familiene i områder i våre sokn. Disse områdene ligger også nederst på skalaen på de fleste negative indikatorer, slik som utdanningsnivå, ikke fullført utdanning, arbeidstilknytning og økonomisk situasjon.

Selv om antallet kirkemedlemmer går ned, kan kirken være en viktig aktør i å bidra til gode lokalsamfunn. I 2014 ble en gate på Lisleby satt på verdenskartet da The Times kalte den «Terrorgata» etter at sju unge menn i løpet av kort tid vervet seg som fremmedkrigere for IS i Syria. Med sin inngang blant ungdomsgruppa gjennom blant annet konfirmant-tiden kan kirken bidra til å hindre utenforskap og radikalisering. I samarbeid med Dialogforum Østfold arrangeres det «Dialogdager» i hverandres hellige hus, og andre fellesskapende tiltak. Det er ingen tvil om at det at Glemmen og Gamle Glemmen fikk diakonimidler i 2018 og ansatte Anne Marthe Olaussen har betydd mye for den kontakten som er etablert og det samarbeidet som foregår med aktuelle aktører. Det er allikevel et stort potensiale i å etablere tettere samarbeid med lokale ildsjeler, lag og foreninger som kan forene sine krefter i dette viktige arbeidet. Dette er med på å understreke betydningen av en tilstedeværende lokal prest. Både for de religiøse forsamlingene og enkeltmenneskene, og for andre lokalsamfunnsaktører, kan tyngden og mandatet som ligger i «prestesnippen» ha muligheten til å åpne dører og etablere relasjoner på vegne av kirken.

Både Gamle Glemmen og i enda større grad Glemmen har også områder som er i andre enden av skalaen når det gjelder levevilkår. De store forskjellene kaller på kirkens oppmerksomhet og oppfinnsomhet til å skape gode møteplasser på tvers av ulikheter og utfordringer.

Dette er ulikheter og derfor utfordringer kirken til dels er oppmerksom på, og har iverksatt noen tiltak overfor.

Ungdata-undersøkelsen forteller om en stor andel ungdom som opplever psykiske plager, for eksempel håpløshet, tristhet og bekymringer. Hele 32 prosent av de spurte føler at «alt er et slit».

Undersøkelsen beskriver det slik: Tallene er høye, men på linje med tidligere år. Årsakene til at vi i Norge ser en stabil høy trend på selvrappert psykisk uhelse er nok sammensatte og flere. Forskere trekker fram at vi nå har mer åpenhet om psykisk helse. Dette er i utgangspunktet bra, men kan ha en slagside der normale livsutfordringer oppleves som psykisk uhelse. Det kan også handle om mer stress og press i ungdommenes liv, eller om større endringer i samfunnet i retning av individualisering – der vi har tynnere familie- og samfunnsbånd og der det oppleves at individet må ta være «sin egen lykkes smed», sier Erik Lindbæk Kruse, forebyggende koordinator i Seksjon for utdanning og oppvekst i Fredrikstad kommune.

Kruse påpeker at det er få store endringer på kommunenivå fra 2013, 2016 og 2019. Resultatene samsvarer stort sett med nasjonale trender. Hovedfunnene nasjonalt er at undersøkelsen bekrefter tidligere bilde av en veltilpasset, aktiv og hjemmekjær ungdomsgenerasjon.

Resultatene fra Fredrikstad er også på linje med gjennomsnittet i Østfold og andre kommuner av samme størrelse.

Selv om hovedandelen ungdom synes å ha det bra, er det allikevel viktig å være oppmerksom på de som sliter. I Fredrikstad er det også ca. 10 selvmord i året, antakeligvis med flere mørketall, og ungdom opplever å ha relasjoner til og måtte forholde seg til disse tragediene. Vi vet også fra media at det er en utfordring med rus ned i ung alder, som blant annet blir synlig og tydelig på 17. mai og i sommersesongen.

Som kirke mottar vi en stor andel av 14-15-åringene, og møter dem jevnlig gjennom nesten et år. Gjennom konfirmasjonstiden har vi muligheten til å gi dem tilhørighet til menighetenes fellesskap, sammen med formidlingen av et budskap som skal kunne gi dem nøkler til livstolkning og livsmestring. Vi når også deres familier og pårørende, gjennom gudstjenester og oppfølging. I lys av Ungdataundersøkelsen kan vi ikke se for smått på betydningen av vårt bidrag i denne tiden. Vi jobber nå også med å utvikle flere arenaer der vi kan gi støtte til det å være foreldre for ungdom i vår tid. Det gjelder blant annet temakvelder for konfirmantforeldre med dagsaktuelle tema.

c) Arbeidsliv og næringsgrunnlag:

Områdene som tilhører Gamle Glemmen har gått fra å være et bygdesamfunn, til et forstads- eller bysamfunn. Glemmengårdene rundt kirken fra andre halvdel av 1100-tallet var de første med fast bosetting i Fredrikstad-distriktet. På siste del av 1800 vokste industrien langs Glomma fram, og ga i over 100 år arbeidsplasser og livsgrunnlag for mange familier. Nå er det en omfattende og variert industri og engroshandel som har vokst fram i næringsområdene Råbekken og Nøkleby. På Lisleby har forretninger, småindustri og serviceinstitusjoner som bibliotek, jernbanestasjon og postkontor forsvunnet, og kjøpesenteret Østfoldhallen har blitt et møtested for mange. Slik har dette området gått fra å være et sted der folk både arbeidet, bodde og levde i det daglige til å bli et typisk forstadsområde. Lisleby har egen idrettsarena og er stolte over sin fotballklubb, som generer mye frivillig engasjement.

I Gamle Glemmen sokn står kirken for en trygg stabilitet gjennom mange skiftende forhold, og det oppleves som at mange er opptatt av og stolte av selve kirkebygget. Det er allikevel lite kontakt mellom kirke og næringsliv eller andre ideelle organisasjoner, noe som sannsynligvis kunne vært til fordel for begge parter.

Også områder i Glemmen sokn er preget av de gamle arbeiderstrøkene som vokste opp langs Glomma ved etableringen av sagbruks- og teglverksindustrien, og som ga Fredrikstad tilnavnet «Plankebyen». Bolig- og arbeidsområdene lå tett på hverandre, og det utviklet seg sterke lokale identiteter. Det vokste også fram tette fellesskap gjennom lag og organisasjoner som vokste ut av arbeiderbevegelsen, så som barne- og ungdomsforeninger, losjer og avholdsforeninger. Blant disse var ikke tilknytningen eller kanskje heller ikke behovet for menighetsfellesskap så påtrengende. Spor av dette kan nok gjenkjennes i hvem som er aktive i menigheten den dag i dag, og utfordrer oss som kirke og menighet til å være oppmerksomme på hvem vi er kirke for og med.

Områdene som Glemmen sokn omfatter er svært mangfoldig. Selve soknet er sammenliknet med en hånd, hvor kirken ligger nederst i håndflaten i Fredrikstads bysentrum, og grenser mot Domkirken menighet. «Fingene» er fem dalfører som strekker seg fra sørvestlig mot nordøstlig retning uten veier som binder dem sammen.

Glemmen sokn har både bykjerne med den næringsvirksomheten som tilhører, mange store boligområder, og noe jordbruk. Det er en utfordring å favne hele dette spennet med muligheter for kirkelig tilknytning og aktivitet, samt å gi befolkningen et aktivt forhold til kirken sin.

I 2022 gikk Domkirken og Glemmen menigheter sammen om å ta kontakt med og bli medlemmer av Fredrikstad næringsforening. Dette både for å skape relasjoner mellom kirke og næringsliv, men også for å kunne være et tilskudd til livet i sentrum ved å tilby åpne og gratis arrangementer og samlinger. For næringsforeningens medlemmer vil det kunne bety bidrag til et levende og hyggelig sentrum. For kirken innebærer det muligheten til å gi folk gode opplevelser i møte med kirken, både fysisk og med kirkens folk. Dette er et arbeid som er under utvikling.

3. Råd og tilsatte

Gamle Glemmen menighetsråd:

- Anne-Lise Helgesen, leder
 - Heidi Aarvik, nestleder
 - Hanne Fjeld, representant i fellesrådet
 - Pål Erik Solgaard, vararepresentant i fellesrådet
 - Hege E. Fagermoen, sokneprest
 - Bjørn-Erik Nærby, varamedlem
- **Diakoniutvalg** Felles med Glemmen. Fra Glemmen: Mari Ann Rånes, Hans Petter Storemyr, Merete Bache-Wiig. Fra Gamle Glemmen: Heidi Aarvik
- **Trosopplæring** Felles med Glemmen. Fra Glemmen: Torill Stette, Sebastian F. Christensen og Monika Kristensen og fra stab; sokneprest, kateket og begge menighetspedagogene. Fra Gamle Glemmen: Pål Erik Solgaard.
- **Misjonsutvalg** Gamle Glemmen menighet har misjonsavtaler med Stefanusalliansen og Normisjon i 4 år frem til 2025. Menigheten forplikter seg til 6 ofringer årlig som deles hver gang mellom de to organisasjonene. Det oppnevnes en kontaktperson for misjonsavtalene.

Glemmen menighetsråd:

- Merete Bache-Wiig, leder
 - Stein-Øyvind Jørstad, nestleder
 - Eivind Andre Leister, representant i fellesrådet
 - Anne Trine Skjulhaug, vararepresentant i fellesrådet
 - Sebastian Frost Christiansen, medlem
 - Jonas Moen, medlem
 - Hege E. Fagermoen, sokneprest
 - Pål Espen Johnsen, varamedlem
 - Harald Hurum, varamedlem
 - Herman Nicolay Temte, varamedlem
 - Eivind Rosland, varamedlem
- **Trosopplæringsutvalg** fra 06.12, felles med Gamle Glemmen: Soknepresten, kateket, menighetspedagog fra begge menigheter, Sebastian Frost Christiansen, MR representant, Torill Stette og Monica Kristensen.
- **Husansvarlig** Lyngmo, har ikke lyktes å finne kandidat.

- **Oppussing menighetssalen** Daglig leder, Jonas Moen, MR representant, Torun Sørлие Sæther og Eirik Clausen Aarflot.
- **Menighetsbladet** Erling Omvik og Ola Jacob Amundsen, redaktør, Stein-Øyvind Jørstad, Anne Berit Brandvold, Jon Albert Ihlebæk, Jo Edvardsen og Daniel Werlemo.
- **Strategiutvalg** Arbeidsutvalget.
- **Diakoniutvalg** felles med Gamle Glemmen: Diakoniarbeider, Mari-Ann Rånes, Hans Petter Storemyr, Merete Bache-Wiig, og i permisjon, Heidi Aarvik fra Gamle Glemmen.
- **Arbeidsgruppe** for Seniorlunsj og besøkstjeneste: Gard Nyquist, Anne Bente Spenning, Inger Fauske, Signe Tveit Knutsen, Svein Rønsen, Bjørn Eriksen og Merete Bache-Wiig.
- **Misjonsutvalg** Torill Stette, Harald Peter Stette, Dinah Hurum og Harald Hurum.
- **Gudstjenesteutvalg** Sokneprest, kantor, undervisningsleder, kapellan, Jonas Moen, Anne Berit Brandvold, Viola Simonsen og Eva Hellingsæter.
- **Komite for gudstjenestetteam** Hæge Jansson, Anne Berit Brandvold og soknepresten.
- **Representant til korstyret for Glemmen** Eivind Rosland og kantor.
- **Økonomiutvalg** Daglig leder, Stein Mydske, Pål Espen Johnsen og Eivind A. Leister.
- **Drift av Fredagsklubben Lyngmo** Trosopplærer/menighetspedagog, Dinah Hurum (Dan Næss ut våren 2024)
- **Spillepultutvalg** Daglig leder, Stein Mydske, kantor og Pål Espen Johnsen, MR repr.
- **Representant til Kirkens SOS** Mari-Ann Rånes
- **Representant til vennskapskomiteen for Guatemala** Mangler

Fellesrådet:

Fellesrådet	Representant		
	Vararepresentant		
Borge	Helge Kolstad	Kråkerøy	Oliver Finckenhagen
	Rolf Sekkelsten		Benjamin Skinstad
Domkirken	Kristin Fauske Wenstøb	Onsøy	Edgar Dahle
	Tor-Jørgen Andersen		Torolf Forsetlund
Gamle Fr.stad	Marianne Antonsen	Rolvsøy	Wenche Laurin Berg
	Tove Gustafsson		Arne Spydevold
Gamle Glemmen	Hanne Fjeld	Torsnes	Odd Ragnar Dahl
	Pål Erik Solgaard		Sofie Kleanthous
Glemmen	Eivind André Leister	Kommunen	Øistein Lie
	Anne Trine Skjulhaug		Arne Rekdal Olsen
Gressvik	Tom Olsen	Biskop	Kåre Rune Hauge
	Björg Røsholt		Endre Fyllingsnes

Ansatte i Glemmen og Gamle Glemmen 2024:

Stilling	%	Navn	Ansatt fra	Kommentar
Sokneprest	100%	Hege Elisabeth Fagermoen	01.02.21	Glemmen (fast) og Gamle Glemmen (midlertidig)
Daglig leder	100%	Daniel Erik Werlemo	01.02.24	G og GG
Kateket	100%	Kristine Marie Lund Almaas	01.08.24	G og GG
Diakoniarbeider	100%	Anne Marthe Olaussen	01.03.18	G og GG
Kapellan	60%	Kapellan Tore Schwartz Olsen	11.04.23	GG (går av med pensjon 01.09.24)
Kantor	100%	Thorgeir Johansen Sjøvold	01.11.10	GG
Menighetspedagog	80%	Linda Marie Johnsen	01.02.23	GG (i foreldrepermisjon fra sept -23)
Kirketjener	50%	Karianne Gulland	01.05.22	GG
Kapellan	100%	Morten Zakariassen	01.01.04	G
Kantor	100%	Trond Alfred Gilberg	15.08.16	G
Menighetsarbeider med ansvar for trosopplæring	100%	Liv Vrålstad	01.09.09	G
Kor- og prosjektleder	55%	Randi Clausen Aarflot	01.08.18	G (I engasjement fra august – 16)
Sangpedagog	20%	Helene Harr	01.01.21	GG
Kirketjener	100%	Ann-Charlotte Johansen	01.09.17	G

Kommentar

Ved visitasen i 2012 ble behovet for diakonimedarbeider understreket. I 2018 ble Anne Marthe Olaussen tilsatt, og fullfører master i diakoni i mai 2024. Som innberetningen vil vise har denne ressursen fylt de forhåpninger og ønsker som en da hadde. Hun har etablert og er en del av et godt diakonalt grunnlagsarbeid og støtte for frivillige, det er knyttet relasjoner til kommune og lokalmiljø, og hun er «hands on» når nye utfordringer oppstår.

Menighetsrådsperioden 2019-23 ble preget av pandemien og de utfordringene den ga både for den interne og utadrettede virksomheten. I denne perioden fikk Gamle Glemmen og Glemmen ny felles daglig leder, da Morten Hauge ble tilsatt i januar 2020. Ny sokneprest i Glemmen, Hege E. Fagermoen ble tilsatt i februar 2021.

2023 brakte også med seg utskiftninger og endringer i staben: Soknepresten i Gamle Glemmen Trond Pladsen sluttet medio februar og det ble gjort en midlertidig omgjøring av presteressursene i Gamle Glemmen og Glemmen da sokneprest i Glemmen Hege E. Fagermoen fikk ansvaret for begge sokn, og Tore Schwartz Olsen ble innsatt som kapellan i 60% stilling i Gamle Glemmen. For å holde gudstjenesteforordningen og gravferdsturnusen blir det benyttet eksterne vikar, inntil det er avklart hvordan presteressursene blir videre. Det er sannsynlig at dette lar seg avlese i gudstjenestestatistikken for Gamle Glemmen, der mindre lokal tilstedeværelse kan ha ført til de synkende tallene. Det har også vært vakanse i undervisningslederstillingen første halvdel 2023, og skifte og permisjon i menighetspedagogstillingen i Gamle Glemmen. Disse endringene har nok også

vært mer merkbare for Gamle Glemmen enn Glemmen som har større stillinger og et større omland av frivillige. For Gamle Glemmens del har det vært viktig nok å greie å «holde hjula i gang». Samtidig har det også bidratt til å føre menighetene mer sammen og utforske nye former for samarbeid, som har godt potensiale for å videreutvikles. Det vil selvsagt være avgjørende å få en stabil presteressurs i Gamle Glemmen, ikke minst med tanke på de store levekårsutfordringene vi ser i Gamle Glemmens område særlig for barn og unge.

Strategisk mål 1 fra Borg bispedømmes strategiplan 2022-2029 «Flere deltar i, og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og trosstyrkende fellesskap»

4. Livet i menigheten

a) Kort generell vurdering

Gamle Glemmen menighet ble skilt ut som kapelldistrikt fra Glemmen menighet i 1974, og ble eget sokn i 1997. Gamle Glemmen kirke er Fredrikstads eldste bygg, og et landemerke der den troner på toppen av Kirkeberget. Fram til 1853 var dette Glemmens hovedkirke, men da var middelalderkirken fra andre halvdel av 1100tallet blitt for liten for den voksende befolkningen. En ny og større kirke ble bygd og tatt i bruk som hovedkirke i 1853. I mange år var Gamle Glemmen kirke ikke i bruk, men fra 1930-tallet av vokste det fram et lokalt engasjement som førte til at kirken ble tatt i bruk til gudstjenester og kirkelige handlinger. I 1982 feiret menigheten kirkens 800-årsjubileum med kong Olav V tilstede. Denne tiden var preget av stor dugnadsinnsats som førte til at «kirketunet» som ligger til kirken også ble restaurert og istandsatt og tatt i bruk som møtesteder for menighetens grupper og aktiviteter. Her finner vi Gamlestua, Kirkestua, og to hus til fra 1600/1700-tallet. Et stort frivillig engasjement gjorde at mange fikk kjærlighet og eierskap til kirken og menigheten. Til visitasen i 2012 ble det bemerket at mange av de kirkeaktive i Gamle Glemmen menighet er fra denne dugnadstiden, og slik er det i hovedsak fortsatt.

Lisleby bedehus, tilknyttet Normisjon, er nært forbundet med menighetens liv på flere måter, og en betydelig ressurs. Mange av de som er aktive i menighetslivet er også aktive på bedehuset. I forrige menighetsrådsperiode ble det vedtatt at to av hovedgudstjenestene i semesteret skulle være på bedehuset. Da kirken høsten -23 var stengt på grunn av oppgradering ble alle gudstjenestene gjennomført der. På bedehuset øver Lisleby barnegospel. Etter oppfordring i forrige visitas er de nå også med på familiegudstjenester i Gamle Glemmen kirke. Bedehuset har også søndagsskole annenhver søndag. Med gode og fleksible lokaler er det enklere å gjennomføre parallelle aktiviteter der enn i kirken.

Gamle Glemmen menighetsråd løftet i sin oppsummering av sin periode 2020-2024 blant annet fram følgende utfordringer til det neste menighetsråd:

- Få faste givere
- Få med barnefamilier
- Flere kontinuerlige trosopplæringstiltak
- Eldre menighet
- Få med frivillige
- Menigheten deltar i lokalsamfunnet

De kan leses som en oppsummering av en del av det som også er Gamle Glemmen menighets gode potensiale.

Glemmen: Etter at Glemmen kirke brant i 1944, ble en ny og noe større og funksjonell kirke reist og innviet i 1949, ikke minst takket iherdig innsats og vandring i Kirkedepartementets kontorer av daværende prost Nossen. Under innvielsen av biskop Berggrav fikk kirken tilnavnet «Gledens kirke». Det er et navn den bærer med rette, med sine lyse farger og store rom, og med sine mangfoldige aktiviteter uka igjennom. Tidligere drev menigheten flere barnehager, og selv om de nå er solgt, er det nå leieavtale med Lyngmo der det er formiddagstreff en mandag i måneden, og fredagsklubb for tweens hver fredag. Det fungerer godt som «nabolagsaktiviteter» og ikke minst fredagsklubben samler unge som vi ellers ikke ser i menighetens øvrige aktiviteter.

Glemmen menighet har hatt flere markante prester som har vært med på å prege menigheten, men det er Egil Hovland, kantor i Glemmen fra 1949-1994 som har gitt menigheten dens unike preg og omdømme som et sted for korvirksomhet og musikkutfoldelse på høyt nivå. Dette både gjennom det faste gudstjenestelivet, og egne konserter og arrangementer. Denne unike arven er videreført og videreutviklet av de senere kantorer og korledere, og er høyst levende den dag i dag - på vår tids premisser.

Sammen med dette har det også vært aktive menighetsråd som har bidratt til et bredt frivillig engasjement. I årene 2016-19 deltok Glemmen menighet sammen med Domkirken menighet i Borg bispedømmes Menighetsutvikling i folkekirken (MUV). For Glemmen menighet ble dette en godt ledet og gjennomført prosess som har bidratt til å systematisere og målrette menighetens ulike aktiviteter og tilbud. Slik ble Glemmen menighets visjon formulert:

«Glemmen vil være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke. Vår visjon er at mennesker finner sin plass og inkluderes i menighetens fellesskap gjennom gudstjenester, kirkelige handlinger, diakoni, trosopplæring, musikk og kulturopplevelser, slik at de får erfare og utvikle en levende tro og delta i menighetens utadrettede tjenester. Kirka skal være nær, synlig og relevant for mennesker i Glemmen.»

Gjennom hele uka pågår det aktiviteter og tiltak i Glemmen kirke, alle i tett samarbeid mellom ansatte og de frivillige. Det hadde ikke vært mulig å gjennomføre det høye aktivitetsnivået uten alle de frivillige som får og tar eierskap og myndighet. Det krever også god planlegging og ledelse fra de ansattes side, og et menighetsråd med tydelige ønsker og mål.

b) Gudstjenester og kirkelige handlinger

Statistikk over fremmøte fra siste visitas samt siste 5 år:

Gamle Glemmen Menighet - Årstall	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Antall gudstjenester totalt	67	68	59	61	72	56
Antall gudstjenestedeltakere totalt	4.823	3.511	1.834	1.517	3.183	1.770
Antall gudstj. søn- og helligdag	55	52	54	49	55	53
Antall gudstjenestedeltakere søn- og helligdag	3899	2828	1657	1327	2285	1581
Antall nattverdsgjester totalt	1.411	1.176	582	705	1.201	668
Antall gudstjenester særlig tilrettelagt for barn	5	5	2	4	5	0
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag	12	16	6	11	17	3
Gravferd, antall	49	33	35	33	36	42
Gravferd prosent av alle døde	79%	77%	75%	74%	73%	70%
Vigsler, antall	18	8	5	8	14	14

Glemmen Menighet - Årstall	2013	2019	2020	2021	2022	2023
Antall gudstjenester totalt	75	86		73	99	90
Antall gudstjenestedeltakere totalt	9.440	10.576		4824	6556	10130
Antall gudstj. søn- og helligdag	70	64	55	54	67	62
Antall gudstjenestedeltakere søn- og helligdag	9370	7.740	3.383	3.284	6.556	7086
Antall nattverdsgjester totalt	3421	4003		1533	3205	3577
Antall gudstjenester særlig tilrettelagt for barn	11	10		1	6	8
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag	5	22		19	32	28
Gravferd, antall	94	78	87	76	86	79
Gravferd prosent av alle døde	79%	75%	74%	75%	73%	71%
Vigslar, antall	13	8	3	4	5	10

Gudstjenester

Gamle Glemmen

Det er ikke helt enkelt å tyde tallene for Gamle Glemmen, da det er noe utfordrende å få tak i hele historikken fordi både sokneprest og daglig leder sluttet i 2023, og det også har vært vakanser i både undervisningslederstillingen og menighetspedagogstillingen. Dette har også vært en periode der en skulle «gå seg til» igjen etter koronapandemien. En mulig forklaring som er gitt på det store avviket i antall gudstjenester totalt, og antall gudstjenester utenom søn- og helligdag i 2022 er at barnehagevandringene ble ført som gudstjenester, og derfor også slår ut på det store antallet i gudstjenestedeltakere. Når de gjelder antall gudstjenester særlig tilrettelagt for barn, er nok dette de gjennomførte familiegudstjenestene i 2022, som nok har blitt regnet inn som ordinære gudstjenester i tallet for 2023. Allikevel er det en dramatisk nedgang i antall gudstjenestedeltakere søn- og helligdag. Selv om vi tar høyde for at det kan være ulike prinsipper som har slått ut for føringen, er nok en nedgang i deltakere for 2023 også et uttrykk for skifter og vakanser i stillinger. Fordi vi fra mars - 23 gikk ned fra 100% soknepreststilling til 60% prestestilling i Gamle Glemmen, har det vært behov for å bruke vikarer som ikke har hatt samme mulighet til å involvere menighet og lokalmiljø som menighetspresten har. En annen faktor som også slår ut for 2023 er det lave antallet konfirmanter, som også genererer færre gudstjenestedeltakere.

Noen gudstjenester har imidlertid festet seg som Gamle Glemmens særskilte gudstjenester. De som bygger på Gamle Glemmens historiske og særegne kvaliteter og samler godt med folk. Kirkeparken er også et flott og attraktivt område, som gir gode muligheter for aktiviteter og samlinger. Den vakre kirkestua gjør også at det er mulig å samle mennesker til trivelige samvær i forbindelse med gudstjenestene.

Særskilte gudstjenester for Gamle Glemmen:

Skaperverkets dag første søndag i juni: har ved flere anledninger vært holdt som utegudstjeneste i kirkeparken ved domprost Kåre Rune Hauge, diakonimedarbeider Anne Marthe Olaussen og sammensatt komite fra øvrige menigheter.

Olsokmesse: Menighetsrådet inviterer til rømmegrøt og spekemat i og rundt kirkestua etter gudstjenesten.

Fellesgudstjeneste for Gamle Glemmen, Glemmen og Domkirken 2. pinsedag er gjennomført for andre året på rad planlagt og ledet av en sammensatt komité fra Domkirken, Misjonsutvalget i Glemmen, og Gamle Glemmen. Det foregår som en pilegrimsvandring med utsendelse i Domkirken og stopp

underveis ved Glemmen kirke og gjennom Fredrikstadmarka før en kort nattverd gudstjeneste i Gamle Glemmen kirke. Deretter grilling, leker og fellesskap i Kirkeparken for store og små. Ungdomsledere fra Domkirken og Glemmen har vært med og ledet vandringen og 2023 nær doblet vi antallet fra 2022, med 40 deltakere i alle aldre.

Fellesgudstjenester for Gamle Glemmen og Glemmen blir etter biskopens forordning gjennomført i skolens ferier, samt Kristi himmelfartsdag som alternerer mellom kirkene. 1. juledag er felles i Glemmen kirke, og 2. juledag er fast fellesgudstjeneste i Gamle Glemmen kirke.

Gudstjenesteliv på tvers av menighetene: Den assyriske menigheten St. Marias Menighet Fredrikstad, SMMF har leieavtale for samlinger på Lisleby bedehus. I 2023 visiterte Patriark Mar Awa III fra Irak menigheten. Da ble domprost og prestene fra Gamle Glemmen og Glemmen invitert med, og det har også vært fellesmøter mellom kapellan og kateket i Glemmen som har ansvar for konfirmanter og ungdomsarbeidet med tanke på å etablere et samarbeid om ungdomstiltak. Medlemmer fra denne menigheten er faste gudstjenestedeltakere i Glemmen kirke når de ikke har gudstjenester selv. Det er også syriske kristne fra Lisleby-området som har funnet sin plass i gudstjenestelivet og menigheten i Glemmen gjennom barnas deltakelse i barnekoret.

Det kan være verdt å drøfte videre hva slags gudstjenesteformer den unike middelalderkirken inviterer til, med sin historiske egenart og utforming, og i samspill med omgivelsene. For høsten 2024 er det blant annet planer om å knytte det diakonale middagstiltaket «Langbordet» på onsdager til trosopplæring og hverdagsmesse i Gamle Glemmen kirke.

Glemmen

Gudstjenestelivet i Glemmen kirke forankres gjennom et forutsigbart og tett samvirke mellom stab, gudstjenesteutvalg og menighetsråd. Staben har en halvårlig stabsdag hvor gudstjenesteårshjulet evalueres og planlegges slik at gudstjenestelivet kan utfoldes i samklang med det øvrige planverket, med merkedager, og i samarbeid med de ulike medvirkende grupper og enkeltmennesker inn i gudstjenestene. Forslaget går videre til gudstjenesteutvalget som er bredt sammensatt med representanter fra de ulike sektorene i menigheten. Menighetsrådet behandler forslaget to ganger, først med eventuelle synspunkter tilbake til stab, deretter til vedtak. Målet er å skape et bredt forankret medeierskap og felles ansvar for gudstjenestene.

Gudstjenestelivet er kjennetegnet av en stor grad av involvering og gjennomføring sammen med frivillige medarbeidere. Det er fire faste gudstjenesteteam som til sammen teller over 40 personer med klokker, tekstleser, kirkeverter, dåpsvert og nattverdsutdeler. De organiseres av en frivillig leder, som sammen med en komité bestående av sokneprest og menighetsrådsrepresentant gjennomfører de tre årlige fordelingsmøtene i Glemmen kirke. De inneholder også et faglig foredrag og en samtale og drøfting av aktuelle saker eller synspunkter på gudstjenestene.

For øvrig er det nok noe av den samme «annerledes» føringen av tall som gjør seg gjeldende i Glemmen og Gamle Glemmen mellom 2022 og 2023 og derfor skaper såpass stor forskjell i antall. Det er allikevel verdt å bemerke at gudstjenestetilbudet i Glemmen stadig vokser og har fått noen nye tilskudd gjennom de siste årene:

Gudstjeneste i småbarnshøyde: I løpet av 2022 ble barnekapellet i søndre korsarm videreutviklet og fikk et eget barnealter i barnehøyde. Dette året startet vi med å prøve ut ettermiddagsgudstjenester en gang i måneden for små og store, med aktiv involvering av barna og de voksne i en kort opplevelsesgudstjeneste med kveldsmat etterpå. Utdeling av bøker i forbindelse med trosopplæring for de minste ble også lagt her. Etter en godt tatt i mot oppstart, festet ikke denne gudstjenesten seg i målgruppen. Nå er de lagt til de fire «klipp-og-lim» samlingene på lørdager før høytider, hvor de fungerer meget godt for barn og deres familier.

Askeonsdagsmesse hvor alle konfirmantene deltar, med påfølgende kick-off for fasteaksjonen.

Palmesøndag holdes det fellesgudstjeneste for Gamle Glemmen, Glemmen og den assyriske menigheten i Glemmen kirke, hvor de er med på å utforme og delta i gudstjenesten og med måltid etterpå. Dette er en av de gudstjenestene med høyest oppslutning gjennom året, så slik er denne menigheten virkelig med på å utvide, utvikle og berike gudstjenestelivet.

Påskennattsmesse med dåp av konfirmanter/unge voksne blir arrangert i samarbeid med Domkirken, og involverer ca. ti ungdomsledere og fem fra de faste gudstjenesteteamene i Glemmen.

Første mai-gudstjeneste: etter kontakt med 1. mai-komiteén i Fredrikstad har en gudstjeneste på 1. mai kommet inn i det offisielle programmet for dagen og vi samarbeider om en appellan. Fredrikstad mannskor er med og synger. Med denne gudstjenesten når vi deler av befolkningen vi ikke ellers ser på gudstjenestene våre.

Taizé-kveldsgudstjeneste i skolesemesteret både med og uten nattverd i samarbeid med Fredrikstad kristne råd og Ulla Käll.

Fra 2022 er Hovlands allehelgensmesse gjennomført som fellesgudstjeneste i Glemmen kirke, med kantorer og prester fra begge menighetene, prosjektkor og Lisleby musikkorps på allehelgensdag. På allehelgensaftenlørdag er det derfor etablert en felles minnegudstjeneste. Det avgjøres fra år til år hvor den skal være, der både Leie kapell, Gamle Glemmen og Glemmen kirke er aktuelle. Disse to gudstjenestene inngår i en større satsning på hele Allehelgenshelgen.

Hverdagsmessene én torsdag i måneden i samarbeid med Kirkens bymisjon ble tatt opp igjen etter pandemien. De samler et økende antall mennesker, ikke minst gjennom det åpne prosjektkoret som øver før gudstjenesten og deltar på den, og deretter på den påfølgende søndagens gudstjeneste.

Gudstjenester og andakter på institusjonene: Prestene fordeler andakter og gudstjenester på Smedbakken sykehjem og Glemmen sykehjem, og kantoren i Gamle Glemmen spiller på disse. I tillegg er Formiddagstreffet for eldre som tidligere var i Kirkestua i Gamle Glemmen etter oppfordring fra biskopen i 2012 flyttet til storstua på Glemmen sykehjem. Det fungerer fint som en hyggelig samling for beboere der og deres pårørende, men har noe å gå på for å kunne oppfattes som en åpen samling for befolkningen for øvrig.

Gravferder: For gravferder ser vi en svak jevn nedgang i prosent, som samsvarer med landet for øvrig. Noe kan skyldes en økende andel av befolkningen med annen religiøs og kulturell tilhørighet. Noe kan også skyldes at det er mer naturlig for noen å velge de såkalt livssyns åpne seremoniene som tilbys av gravferdsbyråene. Vi opplever allikevel at det er et svært godt samarbeid med de etablerte byråene i Fredrikstad, som kjenner kirken og det kirken tilbyr godt.

Vigslar: etter pandemien har det vært merkbart at en del har ventet med å gifte seg til de kunne samle de de ønsket, derfor det økende antallet. At Gamle Glemmen hadde 14 vigslar i 2022 og 2023 skyldes også tilbudet om drop-in-vielsar, som det har vært økende etterspørsel etter.

c) Kirkemusikalsk virksomhet

Gamle Glemmen:

Generell beskrivelse: I Gamle Glemmen er kantor med på å forme menighetens sang- og salmeglade ved å lage gode power-point- programmer til gudstjenestene, og ha månedlige salmekvelder med introduksjon og gjennomgang av salmer for kirkeåret, i samarbeid med andre ansatte, eller inviterte gjester. Dette merkes på gudstjenestenes salmesang og deltakelse. Kantor er også med på babysang og felles småbarnssang med Glemmen, spiller på institusjonene, deltar i Egil Hovland-akademiet og på den felles Allehelgens-messen i Glemmen kirke.

Det er ikke eget kor tilknyttet menigheten, men etter forrige visitas er Lisleby barnegospel koblet på familiegudstjenester i kirken gjennom året, til glede begge veier.

Gamle Glemmen kirke er en stemningsfull kirke for konserter, og har noen faste konserter mot jul. Det nye menighetsrådet ønsker å videreutvikle kirken som konsertkirke. I forbindelse med Hovlandjubileet 2024 skal et nytt C. Bechstein A6 piano innvies med egen konsert med Tord Gustavsen. Dette pianoet har vært et mål og et løft for menigheten, bl.a med egen innsamlingsaksjon.

Gamle Glemmen menighet har ikke noen egen kirkemusikalsk plan.

Glemmen:

I 2016 ble det tilsatt ny kantor og korleder i Glemmen kirke, etter at kantor Svein Erik Gundersen og korleder Vigdis Djupang gikk av med pensjon etter å ha videreutviklet og preget menighetens musikalske liv gjennom over tjue år.

I plan for kirkemusikk i Glemmen menighet 2019 - 2024 beskrives grunnlagstenkingen for det kirkemusikalske arbeidet som har preget og preger denne fasen i Glemmen slik:

«Gjennom Egil Hovlands virke har kirkemusikken etablert seg med en særskilt plass i Glemmen menighet. Særlig har korarbeidet blant barn og unge et spesielt fokus. Menighetsrådet ønsker at menighetens tradisjoner skal bevares og videreutvikles. Med stillinger både for kantor og korleder ønsker vi å sette oss ambisiøse mål både når det gjelder kvantitet og kvalitet i musikkarbeidet i menigheten.

Gudstjenester: Musikken i gudstjenestene gjenspeiler en menighet med barn, unge og voksne som aktive deltakere. Målet med musikken er at den skal bidra til å bygge bro mellom generasjonene og styrke opplevelsen av fellesskap og glede (jfr. begrepet «Gledens kirke» ved innvielsen av kirken i 1949). Musikken skal bidra til at søndagsgudstjenesten blir en samling for hele menigheten. Gjennom skoleåret deltar kor, korgrupper eller solister på alle gudstjenestene, og det satses spesielt på høytidene med kor og profesjonelle musikere som deltakere. Den musikalske profilen er av høy kvalitet, og tilpasset en norsk folkekirkelig tradisjon og ramme. Dette gjenspeiles i valg av musikk og aktører, og i et bredt og variert musikalsk uttrykk. Kantor deltar også på de ukentlige babysang-samlingene, og gjennom de to siste årene er babysangen med på gudstjenesten på Maria budskapsdag, der også barnekoret og ungdomskoret deltar.

Korarbeid for barn og unge er Glemmen kirkes varemerke, og ses på som en særlig oppgave å forvalte i samspillet med de andre kirkene i Fredrikstad sentrum. Korene i Glemmen er åpne og inkluderende miljøer uten opptaksprøver. Korarbeidet og gudstjenestearbeidet går hånd i hånd, og det deltar kor, korgrupper eller forsangere/solister på de fleste gudstjenestene. Perspektivet er at korene ikke «opptrer» på gudstjenesten, men er med og leder den. Den kirkemusikalske virksomheten er i stor grad sentrert rundt gudstjenestelivet. Gjennom korene og Egil Hovland-akademiet er målet å gi barn en alderstilpasset, faglig basert musikkopplæring fra skolealder. Korene for barn og ungdom i Glemmen driftes av et eget styre.

De 53 kormedlemmene fordelte seg i 2023 på de ulike korene slik:

- *Aspirantkoret (AK):* 9 medlemmer
- *Barnekoret (BK):* 28 medlemmer
- *Ungdomskoret (UK):* 16 medlemmer

Visjonen for Egil Hovland-akademiet er å ta vare på arven etter Egil Hovland ved å · gi en helhetlig kirkemusikalsk opplæring til barn og unge basert på klassisk og nyere kirkemusikk. · gi barn og unge erfaring med musikkens plass i kirken gjennom gudstjenester, konserter og oppsetninger. · styrke rekrutteringen til kirkens kor. · stimulere til rekruttering til kirkemusikeryrket. Akademiet tilbyr undervisning i sang, orgelspill, kordireksjon og musikkteori. Undervisningen gis individuelt, i grupper og gjennom deltagelse på kurs og seminarer. Det er en forutsetning at elevene deltar i korene i kirken, slik at de får en helhetlig forståelse og opplevelse av kirkemusikken. Egil Hovland-akademiet samarbeider med Ung kirkesang.

Gjennom deltakerne i korene får mange mennesker en mulighet til å delta i gudstjenestelivet i Glemmen kirke.

Kortilbudet for voksne er organisert slik:

Torsdagskoret er et drop-in-kor som samles siste torsdag i måneden. Her øver vi til og deltar på hverdagsmesse i samarbeid med Kirkens Bymisjon. Mellom 30 og 40 personer pleier å møte opp. Hverdagsmessene Torsdagskoret deltar som regel også på hovedgudstjenesten søndagen etter hverdagsmessen.

Prosjektkor til jul og påske skjer i samarbeid med barne- og ungdomskorene. Også her er deltakelsen av voksne god med 30-50 sangere. I tillegg til å være en musikalsk satsing til høytidsdagene, er dette et menighetsbyggende og svært hyggelig tiltak for dem som er med.

Allehelgensmessen av Egil Hovland blir framført som gudstjeneste på allehelgenssøndag. Et fyldig prosjektkor deltar sammen messingblåsere fra Lisleby musikkorps og sangsolister.

Glemmen diskantkor. Tanken med dette koret er å være et «landingssted» for tidligere sangere i barne- og ungdomskorene og andre dyktige sangere. Korleder og kantor ønsker å drive dette koret på prosjektbasis og med høye musikalske mål. I 2023 og -24 deltok koret på pasjonsaften langfredag. I 2024 er det planlagt konserter i forbindelse med Hovland-jubileet.

Konserter: Konsertvirksomheten i Glemmen kirke kan deles i tre:

1. Korenes konserter. Korene arrangerer flere konserter årlig. Noen av disse er etablert som mer eller mindre faste tradisjoner i menigheten.
2. Andre konserter arrangert av menigheten v/ kantor. Glemmen kirke er et godt konsertrom og har et svært godt orgel. Orgelet brukes i konsertsammenheng og Egil Hovlands musikk blir ofte framført. Sammen med Domkirken og Østre Fredrikstad kirke inngår Glemmen kirke i et konsertsamarbeid under vignetten Kirkemusikk Fredrikstad. Den tidligere Egil Hovland-festivalen har vært arrangert av fellesrådet med et tyngdepunkt i Domkirken, Glemmen kirke og Østre Fredrikstad kirke. I 2024 markeres Egil Hovland 100 år med konserter og arrangementer gjennom hele året. Menigheten deltar med frivillig innsats og ved at korene medvirker på gudstjenester og konserter.
3. Konserter med eksterne arrangører, såkalte utleiekonserter. Dette er konserter hvor kirken leies ut mot betaling til fellesrådet. Glemmen kirke er en ettertraktet konsertkirke, noe årsmeldingene illustrerer.

I 2024 får Glemmen kirke realisert en ekstern spillepult som kan stå nede i kirken, etter tildeling av midler fra Sparebankstiftelsen og en innsamlingskomité i menigheten. Dette vil bidra til nærhet til kor og musikere.

5. Inkluderende menighet – hvordan ivaretas deltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne?

Hverken Gamle Glemmen eller Glemmen har tatt i bruk Plan for inkluderende menighet eller annen type inkluderingsmateriell som for eksempel fra KABB. Det er en utfordring vi må jobbe videre med, for vi opplever da heller ikke at det er mange med utfordrende funksjonsnedsettelse som kommer til samlinger og gudstjenester.

- Det er allikevel en bevissthet om å legge til rette for deltakelse og medvirkning ved å ha godt tilrettelagt adkomst og inngang og en møblering av kirkerommet og tilgang til andre rom og fasiliteter som ikke skal hindre tilstedeværelse.
 - Det er jobbet mye med god lyd.
 - Gudstjenestene inviterer til medvirkning uavhengig av funksjonsevne, ved bruk av bordalter nede i skipet (Glemmen) eller nattverd med intinksjon i skipet (begge kirker).
 - Verdensdagen for Downs markeres årlig ved gudstjeneste i Glemmen kirke, og medvirkning av medliturg med Downs, som også inngår i de faste gudstjenesteteamene.
 - Det er et mål at gudstjenestene ikke varer lenger enn en time.
 - Gudstjenesteliturgen inneholder ofte «call-response»-ledd, som gjør at man ikke trenger å se i et program.
 - «Gudstjenester for alle»: Gamle Glemmen er medarrangør av gudstjenester tilrettelagt for personer med særlige behov som foregår hver måned i Gressvik kirke gjennom skolehalvåret.
-

Strategisk mål 2 fra Borg bispedømmes strategiplan 2022-2029
 «Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter»:

6. Dåp og konfirmasjon

Strategiplanen for Gamle Glemmen 2021-24 har følgende tiltak om dåp og trosopplæring:

Flere søker dåp og deltar i Trosopplæring	1. God informasjon om dåp og trosopplæring 2. Tiltak for 0-4åringer	1. Menighetsblad: ta inn info om dåp 2. Lage video om dåp. Presentere kirken 3. Menighetsarbeider og prest sammen om dåpssamtaler 4. Info om dåp på infotavla Babysang fortsetter
---	--	---

Strategiplanen for Glemmen 2021-24 sier dette om dåp, trosopplæring og konfirmanter:

2. Flere søker dåp og deltar i trosopplæring	Tilpasse dåpshandling etter behov	Dåpssamtaler med registrering av kontaktopplysninger til foreldre og faddere.
	Økt oppslutning om trosopplæring 0-4 år	Økt fokus på faddere som ressurs
		Økt kontakt med barnehagene
		Hjemmebesøk med utdeling av trosopplæringsmaterieell (bøker, annet) og invitasjon til tiltak og gudstjenester. (Trengs frivillige)

De gjeldende strategiplanene for Gamle Glemmen og Glemmen har ikke noe eget punkt om konfirmasjon. Gamle Glemmens konfirmanter inngår i felles konfirmasjonsopplegg med Glemmen og Domkirken, der Glemmenkonfirmanter utgjør det største antallet. Strategiplanen for Glemmen ønsker en økt satsning på konfirmantforeldrene som ressurs.

Gamle Glemmen

År	Antall gudstj. med dåp (antall døpte)	% dåpsh. av fødte
2023	18	32,1%
2022	29	50,9%
2021	26	36,1%
2020	29	48,0%
2019	25	59,7%
2018	22	72,9%
2017	23	50,0%
2016	17	62,9%

Glemmen

År	Antall gudstj. med dåp (antall døpte)	% dåpsh. av fødte
2023	38	25,7%
2022	21	36,8%
2021	13	29,8%
2020	(mangler tall for sokn)	24,8%
2019	29	41,8%
2018	17	42,1%
2017	18	28,9%
2016	22	30,8%

Dåp

Innledning: De mange begrensningene under pandemien kan leses ut av statistikken over dåp både for gamle Glemmens og Glemmens del. Men for begge sokn ga det også noen erfaringer som er tatt med videre til det målrettede arbeidet med å øke tilgjengeligheten for dåp, og vi håper at den forsiktige oppgangen siste år også kan være et resultat av dette. Det ser ut som om Aksjon dåp i 2018 virkelig ble benyttet og slo ut på dåpstallene i Gamle Glemmen og Glemmen. Etter aksjonsåret er det verdt å legge merke til at Gamle Glemmen har en tilnærmet lik dåpsprosent av fødte (50,9%) som medlemsprosent av befolkningen (51,2%) i 2022 – mens Glemmen med en medlemsprosent på 58,7 av befolkningen bare har en dåpsprosent på 36,8 % av fødte.

Pandemien ga noen nyttige erfaringer. En av dem var å være fleksible på dåpstidspunkter. Erfaringen med egne tilpassede dåpsgudstjenester viste oss at dette kan være et godt alternativ for de som av ulike grunner ikke opplever det komfortabelt å skulle være en del av hovedgudstjenesten. Når tilværelsen nå etter hvert stabiliserer seg er det etablert en fleksibilitet og imøtekommenhet overfor dette behovet i staben. Det er samtidig en bevissthet på at tilknytningen til menigheten ikke skal svekkes ved slike egne dåpsgudstjenester, så også disse inkluderes i de faste dåpssamlingene med menighetspedagog og prest, der trosopplæringstilbudet også presenteres.

En annen erfaring har drop-in-dåp gitt oss. Ved å samkjøre oss med de nasjonale kampanjene har vi fått kommunisert at dåp kan skje hele livet. Dette har vist seg i en viss «spin-off»-effekt, der noen også har henvendt seg etter selve dagen for drop-in-dåp og ønsket dåp. Det har vært både hele søskenflokker, eller barn og ungdom i ulike aldre.

Det legges ut informasjon om babysang på helsestasjonen.

Gjennom babysang-tilbudet blir også dåp jevnlig tematisert, og det er en samling rundt døpefonten mot slutten av hver samling. Dette tiltaket anses som et viktig strategisk sted for å informere om og invitere til dåp. Babysangen i Glemmen kirke har også et fint samarbeide på tvers av sektorene, når den en gang i måneden gjennomføres på Glemmen sykehjem, til stor glede for alle aldersgrupper. I begge menighetene er kantorene med på babysangen, som ledes av menighetspedagogene. I Glemmen er også en fast frivillig med, som også er av de faste gudstjenestemedhjelperne.

Barnedåp i Gamle Glemmen

Det kan være at Gamle Glemmen sokn med en mindre befolkning har en sterkere tilhørighet til kirka si og til å videreføre gode tradisjoner. Det sterke forholdet til Gamle Glemmen kirke blir ofte tematisert både ved dåp og vigslar, og mange er stolte over å ha en tilhørighet til denne kirken. Når det gjelder den videre oppfølgingen gjennom trosopplæringstiltak, har det vært krevende gjennom de siste årene. En faktor er pandemien, en annen er skifte i stillingen med ansvar for trosopplæring og i 2023 også prestestilling. Disse faktorene har gjort det utfordrende å holde en kontinuitet i kontakten med

barnefamiliene. I 2023 ble det utarbeidet to nye samarbeidstiltak (Juntos og Natur-Tro) som er lagt til Gamle Glemmen. Det er et håp om at det å tenke sammen og mer helhetlig om trosopplæringstilbudet i gamle Glemmen og Glemmen kan bidra til økt tilgjengelighet og oppslutning begge steder.

Barnedåp i Glemmen

Når det gjelder den lave dåpsprosenten i Glemmen kan det være flere faktorer som slår inn og som det kan være verdt å undersøke videre. Ett forhold kan være mobiliteten i sentrumsområdet, der det bor flest mennesker, noe som kan bidra til svak tilknytning både til Glemmen kirke og menighetslivet her. En annen faktor kan være de nærliggende frikirkene: (Fredrikstad frikirke og 3:16) som begge samler mange barnefamilier som ønsker en menighetstilknytning. Det kan gjøre det mindre naturlig å komme til Glemmen kirke for dåp. Her har vi ingen tall, så dette er gjetninger. For å øke tilknytningen til kirken, menigheten og trosopplæringen har vi etablert et eget dåpstre, som utgjør altertavlen i barnekapellet som kom i stand i løpet av 2022. Kunstner Linn Hermansen tok utgangspunkt i den store altertavlen av Hugo Lous Mohr, og på treet i barnekapellet blir et hjerte med navn og dåpsdato for alle som tilhører eller blir døpt i Glemmen hengt opp. For de som blir døpt i Glemmen er familiene med på å velge sted på treet og henge opp hjertet. På en gudstjeneste i året blir alle som er døpt siste året invitert til gudstjeneste for å feire 1-årsdåpsdag med festgudstjeneste og marsipankake, og få ta med hjertet hjem, sammen med den første bibelboka. Første året var det fire familier som kom – og syntes det var veldig stas, og resten fikk hjemmebesøk av frivillige med hjerte og bok til stor takknemlighet. I år vurderer vi å besøke dåpsjubilentene hjemme med invitasjon i forkant av gudstjenesten, for å se om det kan gjøre at flere kommer til markeringen i forbindelse med gudstjenesten.

Konfirmasjon i Gamle Glemmen

Den manglende kontinuiteten i oppfølgingen av barnefamilier *kan* være en av grunnene til at konfirmasjonsprosenten er så mye lavere i Gamle Glemmen enn i Glemmen. En medvirkende årsak kan være at tyngdepunktet av konfirmasjonsundervisningen er lagt til Glemmen kirke, og at den lokale tilhørigheten derfor svekkes. For Gamle Glemmens del er det gjort noen grep for å bøte på dette: hele konfirmasjonstiden starter med en lokal «Møt og hils»-samling med konfirmanter og foresatte, prester og kateket. Gjennom året er konfirmanter koblet til det lokale gudstjenestelivet som ministranter, og dåp av konfirmanter blir lagt til den lokale kirken. Slik kan vi bruke tilhørigheten til kirken som tilknytning til konfirmanntiden.

Konfirmasjon i Glemmen

Mot Gamle Glemmens oppslutning om konfirmasjon som i 2023 var på 47,7 % av medlemmene, ligger Glemmens oppslutningsprosent på 81,4%. Gamle Glemmen gjør noen grep for å øke tilhørigheten til kirke og menighet, mens Glemmen nok profiterer på høye dåpstall for aldersgruppen som har vært konfirmanter gjennom disse årene. Andre faktorer som slår inn kan være et godt konfirmanntopplegg som i stor grad gjennomføres i Glemmen kirke, og stabilitet på prestesiden. Kapellan i Glemmen Morten Zakariassen har hatt ansvar for et felles konfirmanntopplegg for Glemmen, Gamle Glemmen og Domkirken gjennom mange år, og i samarbeid med kateketer og undervisningsledere bidratt til et aktuelt konfirmanntarbeid som er påkoblet ungdommenes hverdag. Dette har nok også gjort at hovedvekten av de som har fortsatt som ungdomsledere og i ungdomsarbeidet etter konfirmasjonen er fra Glemmen. Det at potensielle og påtroppende konfirmanter kjenner lederne har i sin tur igjen nok også bidratt til en god synergieffekt begge veier. Ungdomslederne er aktivt med i gjennomføringen av konfirmanntopplegget, og både opplegget og leiren er avhengig av disse frivillige medarbeiderne.

Det er også en god kultur og praksis for fleksibel tilrettelegging for de konfirmanter som ikke kan følge det ordinære tilbudet.

Samtidig som vi kan glede oss over forholdsvis høye konfirmanntall i dag ser vi at dåpstallene i kommende årskull er synkende, og vi må være klare for å møte denne situasjonen på en god og hensiktsmessig måte. En økt satsning på skole-kirkesamarbeidet ledet av den nye kateketen for Gamle

Glemmen og Glemmen er en av strategiene for dette. En annen er å bruke sosiale media målrettet for å fortelle de gode historiene.

Hvert år er det konfirmanter som ikke er døpt. For tre år siden etablerte vi påskenattsmessen i Glemmen kirke i samarbeid med Domkirken for dåp av konfirmanter og unge voksne. Derfor er det et strategisk grep at ungdomslederne er med som ministranter og medliturger, sammen med andre faste gudstjenestemedarbeidere fra gudstjenesteteamene.

a) Trosopplæring: Statistikk siste 3 år

Punktuelle nasjonale tiltak:

Tiltak	2021	2022	2023
4 årsbok		4	3
6 års-tiltak (skolestarts gt)	4	3	0
Tårnagent	15	Avlyst. Ingen påmeldte	0
Lys Våken	Avlyst pga sykdom	5	0

Der det ikke står at det omfatter begge soknene er tallene hentet fra statistikken for Glemmen sokn, da det har vært liten kontinuitet i trosopplæringsarbeidet i Gamle Glemmen på grunn av skifte i stillinger og vakanser.

Det er ikke noe punktuelt tiltak året etter konfirmasjon, men tilbud om ledertrening og lederoppgaver, week-ender og leirer, og det faste møtepunktet «mandagspraten».

Tallene viser at det er svært vanskelig å få oppslutning om de nasjonale breddetiltakene. Det er en felles styringsgruppe for trosopplæring i Glemmen, Gamle Glemmen og Domkirken som har som oppdrag å samordne, videreutvikle og iverksette en planmessig trosopplæring i menighetene. Noe av tanken bak er å kunne samordne ressurser rundt de ulike tiltakene, og samle barn fra de tre menighetene der det er hensiktsmessig, fordi Domkirken har svært små kull, mens Glemmen er i den andre enden med forholdsvis store kull. Det har vært brukt mye ressurser i å lage gode opplegg og nå ut med informasjon, uten at det har gitt noen særlig effekt. Noen av tiltakene har også vært sårbare for sykdom eller vakanse i stillinger, og derfor blitt avlyst. Det overordnede samarbeidet gjennom styringsgruppa fortsetter, men for Glemmen og Gamle Glemmens del er det nå satt ned et eget trosopplæringsutvalg som blant annet vil se nærmere på om det er noe å hente på å knytte tiltakene nærmere opp mot det kontinuerlige arbeidet. De gir muligheter for å skape relasjoner på en annen måte, noe gjennomføringen av tiltaket «Hallo Venn» for 5. trinn med tema «Sorg, savn trøst og håp» som fellestiltak mellom Gamle Glemmen og Glemmen demonstrerte. Det er et tiltak rundt Halloween/Allehelgen som inneholder kirkegårdsvandring på Gamle Glemmen kirkegård. I 2023 viste gjennomføringen at det var barn fra den nystartede klubben «Juntos» som også deltok på dette tiltaket.

Som en oppfølging av visitasen i 2012 er det utviklet flere tiltak som skal bidra til involvering av foreldre og besteforeldre: Småbarnssang i Glemmen kirke for begge menigheter med pølsemiddag, og «Klipp-og-lim» for barn og foreldre og/eller besteforeldre fire ganger i året. Dette er tiltak som er koblet med gudstjenester «i barnehøyde» som gjør aktivt bruk av barnekapellet.

For øvrig samarbeider Gamle Glemmen og Glemmen med Domkirken, Onsøy/Gressvik og Rolvsøy om «2 dager til» i august, en feriekubb på planleggingsdagene før skolestart for barn som skal starte i 2. og 3. trinn, og «2 dager i høstferien» med tilbud til barn på 4. og 5. trinn mandag og tirsdag i høstferien.

- Kontinuerlig barne- og ungdomsarbeid, og eventuelt formalisert samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.

Tiltak	2021	2022	2023
Babysang G	21	65	69
Småbarnssang <i>Felles G/GG</i>	7	11	17
Oppdagerklubb 1-3-trinn	7	5	Nytt tilbud fra ht 2023: Naturtro: 7 <i>Felles G/GG</i>
Juntos klubb for 4-6 trinn Nytt tilbud fra ht 2023:			12 <i>Felles G/GG</i>
Fredagsklubb 5-7 trinn	34	26	35

Fredagsklubben på Lyngmo senter har 50-årsjubileum i år, og er drevet av frivillige ildsjeler med noe støtte fra ansatte. Ungdomslederne i menigheten har også lederoppgaver her. Erfaringen med denne type klubbvirksomhet har ført til ønsket om å se på hvordan breddetilbudet i trosopplæringen kan knyttes til kontinuerlige tiltak, og er bakgrunnen for opprettelsen av de to nye barneklubbene Juntos og NaturTro med tilskudd fra diakonale prosjektmidler fra Kirkerådet. De skal være gratis lavterskelarenaer for barn.

NaturTro foregår ute i all slags vær, og er også en fin måte å skape felleskapsarenaer utenfor kirkerommet på.

Juntos som betyr «sammen» på spansk er knyttet til menighetenes tre misjonsavtaler. Tanken er å bruke ulike former for kunst; maling, skulptur og musikal og la hver termin kunne ut i en salgsutstilling/musikal til inntekt for prosjektene.

Ungdomsarbeid og ungdomsdiakoni

Våren 2024 arrangerte kateketen i Gamle Glemmen og Glemmen selvforsvarskurs for jenter og gutter i ungdomsskolealder i samarbeid med Dialogforum Østfold og Kirkens Bymisjon. Dette er et samarbeid vi ønsker å formalisere.

I menighetenes egne aktiviteter for ungdommer er det ca. 20-30 ungdommer innom i løpet av året.

Arbeidet har fokus på å være en støtte og inspirasjon for hverandre som unge mennesker, med mål om at dette hjelper hver enkelt og fellesskapet til å være frimodige unge mennesker i møte med andre både i og utenfor egen menighet. Dette ser vi også at de er, ved at ungdommene i 2023 har deltatt på gudstjenester og aktiviteter i Glemmen menighet. Flere er med i gudstjenesteteteam og er positive til å delta også på andre gudstjenester; palmesøndag, påskennatt, 2. pinsedag osv. Ved kirkevalget i 2023 ble også tre av ungdommene valgt inn i menighetsrådet, noe vi er stolt av!

I 2021 tok ungdomslederne selv initiativ til å opprette tiltaket «mandagspraten» i prestesakristiet i Glemmen kirke. Dette er en åpen samling med temaer ungdommene er opptatt av. Sammen med kapellan og kateket møter jevnlig ca. 10 ungdommer annenhver mandag.

Forøvrig er det ungdomstilbud som vinterleir, ungdomsdag, konfirmantsamlinger, julebord, sosiale kvelder, Kick Off tur og ledertrening i samarbeid med andre menigheter i byen. Dette gjelder spesielt Kråkerøy og Onsøy Gressvik. Samarbeidet oppleves som fruktbart og godt for ansatte, samtidig som det også er bra at ungdommene kan være en del av et litt større fellesskap noen ganger i løpet av året.

Gamle Glemmen og Glemmen stiller med frivillige og ansatte på Bryggekapellet til Kirkens bymisjon i Fredrikstad på sju lørdagskvelder og netter for å være der for ungdom som er ute på byen. Det serveres vafler og varm drikke fram til kl. 02.00.

Det er p.t. ikke noe formalisert samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.

b) Misjonsavtaler og vennskapsmenigheter

Gamle Glemmen har misjonsavtaler med Normisjon og Stefanusalliansen. Stefanusalliansen har prosjekter i Egypt, Pakistan og i Tyrkia. Alliansen er en misjons- og menneskerettighetsorganisasjon med særlig fokus på trosfrihet som en grunnleggende menneskerettighet. Menigheten markerer "*Søndag for de forfulgte*".

- Normisjon har prosjekter i Bangladesh, India og i Nepal. "Like mye verdt" er en samlebetegnelse på organisasjonens prosjekter med fokus på jenters og kvinners rettigheter. Det fokuseres på utdanning, selvhjelpsgrupper, rehabilitering og yrkesopplæring til jenter som er i faresonen/utsatt for prostitusjon og menneskehandel.
- Glemmen har avtale med Norsk Misjonsselskap og støtter et landsbyutviklingsprosjekt på Madagaskar.
- Vennskapsmenigheter: Gamle Glemmen og Glemmen menigheter er med på å støtte Vennskapskontakten Fredrikstad – San Martin og Patzun i Guatemala som nå er i sitt 39. år. Denne vennskapskontakten har vært hele Fredrikstad-samfunnets felles prosjekt, for skolene, helsevesenet, brannvesenet, det politiske Fredrikstad, kulturlivet, menighetene osv. Glemmen menighet har en kontaktperson i Kirkegruppa for i vennskapskontakten, den skal bidra til at menighetenes kontakt blir styrket og fremmet. Det er et ønske om å revitalisere og styrke kjennskapet og eierskapet til dette prosjektet i våre menigheter.

c) Økumenikk

Fredrikstad Kristne råd arrangerer gudstjenester og andre felleskirkelige aktiviteter gjennom året som Glemmen og Gamle Glemmen på ulikt vis er en del av og har ansvar for, blant annet den felleskirkelige korsvandringen som går fra Den katolske kirken St. Birgitta til Glemmen kirke på langfredag. Det er gode relasjoner til flere av den katolske menighetens aktive medlemmer. for eksempel gjennom Østfold dialogforums Kvinnegruppe. I Glemmen kirke er det Taizé-kveldsbønn en gang i måneden med Ulla Käll i samarbeid med Fredrikstad kristne råd. Medlemmene i rådet kontakter og benytter hverandre til ulike temakvelder, og det holdes jevnlig pastormøter.

Det er også gode relasjoner og ulike former for samarbeid mellom våre menigheter og de to Normisjons-bedehusene Lisleby og Bethel. Det er flere av våre kirkeaktive medlemmer som har tilhørighet og engasjement begge steder.

Gamle Glemmen og Glemmen menigheter er også medlemmer i Kirkens SOS Østfold. Kontakten med den assyriske menigheten St. Maria er beskrevet tidligere i innberetningen.

Strategisk mål 3 fra Borg bispedømmes strategiplan 2022-2029 «Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant, og engasjerer seg i menneskers liv»:

7. Kirke-kommune:

a) Økonomi og forvaltning: Fellesrådets årsrapport:

<https://www.kirken.no/globalassets/fellesrad/fredrikstad/dokumenter/arsrapporter/2023/arsrapport%202023.pdf>

b) Samhandling mellom kommune og kirke:

Skole-kirkesamarbeid

I Glemmen sokn er det tre barneskoler; Trosvik, Trara og Ambjørnrød, en ungdomsskole; Kvernhuset, og tre videregående skoler; Glemmen, Fredrik II og den private skolen Hans Nielsen Hauge videregående.

I Gamle Glemmen sokn er det en barneskole, Nøkleby skole som er Fredrikstads største barneskole og en ungdomsskole; Haugeåsen. Noen sokner også til Cicignon skole, som er lokalisert i Domkirken sokn.

Det er utviklet en rammeplan for Fredrikstad for samarbeid mellom kirke og skole. Planen ble tatt i bruk fra skoleåret 2019/2020, men pandemien må nok ta noe av skylden for at denne ikke har vært fulgt opp. Det er pr. nå ikke noe lokal plan for skole-kirkesamarbeidet. Allikevel er det god kontakt og ulike former for kirke-skolesamarbeid, bortsett fra med Fredrik II vgs. De fleste skolene har gudstjenester knyttet til jul og påske. De tar kontakt ved behov for kirkebesøk eller besøk på skolen om ulike tema, og ved behov for oppfølging rundt dødsfall. Et mål for den nye kateketen er å få etablert en systematisk plan med forutsigbarhet for begge parter.

Kirken er pr. nå ikke en del av skolens beredskapsplaner.

Annet samarbeid og samvirke med skolene

- Korene i Glemmen ved kantor og korleder får hver høst komme på besøk i skolene for å gi en koropplevelse og invitere til kordeltakelse.
- Kateket i Glemmen og Gamle Glemmen er knyttet til gjennomføringen av *Dialogdager i skolen* i samarbeid med Dialogforum Østfold.

Grenselandprosjektet legger til rette for samtaler på tvers av livssyn om sentrale tema i skjæringspunktet mellom religion, kultur og oppvekstmiljø. Litt om Grenseland: Ideen og inspirasjonen til dette prosjektet har kommet etter kontakten med den svenske menighetspedagogen og kunstneren Lena Forsberg som bygget opp utstillingen "Gränsländ" i Göteborg. Et delmål har vært å invitere til å lage bibelske figurer som skal illustrere de felles fortellingene i jødedommen, islam og kristendommen. Fredrikstad kirkelige fellesråd og Dialogforum Østfold står bak den nå ferdige utstillingen "Grenseland – fortellinger som bygger broer", og Kirkerådet har bevilget midler. Hovedmålgruppen er elever i grunnskolen og den videregående skole 6-18 år. Utstillingen i Domkirkekjelleren skal gi barn og unge en mulighet til å få oppleve møte mellom jøder, kristne og muslimer ved hjelp av scenebilder i hovedsak fra det Gamle Testamentet/Toraen og Koranen og en forteller som formidler tekstene. Utstillingen hadde ikke latt seg realisere uten svært trofaste og dyktige frivillige fra Glemmen menighet.

Barnehager

Det er åtte barnehager i Gamle Glemmen, og tolv i Glemmen, inkludert familiebarnehager. Gjennom årene er det bygget et godt samarbeid mellom barnehager og kirken. Det inviteres til påske og julevandring og det er høy oppslutning om disse tiltakene i begge menigheter, som gjennomføres av ansatte og frivillige i menighetene, ledet av de undervisningsansatte. Noen av barnehagene ønsker av ulike årsaker heller besøk av kirken hos seg.

Diakonalt samarbeid

Kontakten med kommunen er viktig og prioriteres spesielt i inkluderingsarbeidet. *Jentegruppa* organiseres av vår diakoniarbeider i kontakt med kommunen, og er en gruppe for jenter mellom 15-25 som samles på Kirkens Hus i Nygaardsgata annenhver torsdag med vaffelsteking, te, kaffe og god stemning, og noen ganger temakvelder. Målet er å bygge nettverk og sosiale relasjoner. Dette har vært en god gruppe å inkludere nye flyktninger fra Ukraina i.

I Domkirken er diakoniarbeideren med på et samarbeidstiltak mellom kirken i sentrum og Fredrikstad kommune for familier som er flyktet fra Ukraina: *Ukrainatreff i Domkirken*. Hver mandag er det 60-70 mennesker som kommer for fellesskap og middag. Økonomisk støtte fra Fredrikstad kommune har gjort at det kan tilbys middag. Også kapellanen i Gamle Glemmen, Tore S. Olsen har vært med på en del av disse kveldene, og arrangert lystenning og forbønn i kirkerommet. Denne kontakten førte til at han kunne legge til rette for ukrainsk-ortodoks gudstjeneste med påfølgende vielse i Glemmen kirke høsten -23, og være tilstede som fasilitator og lokal prest.

Gamle Glemmen og Glemmen menigheter har i flere år deltatt i samarbeidet med andre trossamfunn om selvmordsforebygging via gruppen som heter Håp i mørket. Dette inkluderer også samarbeid gjennom organisasjonen Leve (Landsforeningen for etterlatte etter selvmord) og den nye organisasjonen Gå for å leve, som diakoniarbeideren deltar i. Menighetene var i 2023 også representert i arbeidsgruppa for Verdensdagen for selvmordsforebygging, hvor både ansatte og frivillige fra menighetene var med. Den ble markert i gudstjenesten i Glemmen kirke den 10. september ved besøk av Lasse Heimdal, generalsekretæren i Kirkens SOS, og deretter sammen med kommunale og ideelle aktører og tros- og livssynssamfunn den 13. september med et rosetog fra sentrum og over til Isegran, hvor det ble holdt appeller og rosenedleggelse på vannet.

8. Diakoni

- a) **Kamp for rettferdighet – Kirkens nødhjelps fasteaksjon:** Kirkens Nødhjelps årlige fasteaksjon er gjennomført som en videreføring og videreutvikling av det digitale opplegget for konfirmanter som ble utviklet under pandemien. Konfirmanter skal skaffe seg sponsorer i forkant av aksjonsdagen, for å så løpe i Domkirkeparken til inntekt for aksjonen. På plassen er menighetsråd, ansatte og frivillige fra hele prostiet med boder som på ulike måter skal bidra til innsamlingen. Det er gjort gode erfaringer med dette, og for året 2024 ble det innsamlingsrekord med drøye 152.330 kr. for hele Fredrikstad.
- b) **Vern om skaperverket:** begge menighetene er erklærte «Grønne menigheter» og har dette framme i sin bevissthet i alle sektorer. Det er påpekt som en stadig utfordring til utvikling og forbedring i Glemmen menighets årsmelding for 2023.
(Denne sertifiseringen er i endring, skal inn i Kirka vår)
- c) **Gamle Glemmen og Glemmen** har felles diakoniutvalg, og diakonimedarbeider har ledet arbeidet med å utarbeide en lokal Plan for diakoni 2023-25. Den forholder seg til Bærekraftsmålene, Nasjonal plan for diakoni, bispedømmets og menighetens strategiske mål, og viser hvordan diakonien er innvevd i hele menighetenes virke.

9. Kulturarbeid

- a) **Konserter, forestillinger og andre arr. i egen regi:** Se under pkt. 4c om Kirkemusikk.
- b) **Samarbeid med Kulturskole og andre offentlige aktører:**
Egil Hovland-akademiet er et samarbeid mellom Kulturskolen i Fredrikstad og Fredrikstad kirkelige fellesråd v/ Glemmen menighet. Egil Hovland-akademiet inngår i Fredrikstad kommunes kulturplan, blant annet med følgende tekst: «*Fredrikstad kommune vurderer også i samarbeid med Den norske kirke å utvikle Egil Hovland-akademiet som EU-prosjekt, for å kunne knytte kontakter med kormiljøet for eksempel i Gøteborg, Berlin og Leipzig.*» Kulturskolen har opprettet en arbeidsgruppe for å utrede mulighetene for et EU-prosjekt. Korleder og kantor reiste sammen med representanter for Kulturskolen til Portugal (mars) og Litauen (oktober) for å bli kjent med aktuelle samarbeidspartnere. Det er nå utarbeidet og sendt en omfattende søknad om felles prosjektmidler for de tre partene. Akademiet har plass til ti sangelever og ti orgelelever. Formålet med akademiet er å ta vare på arven etter Egil Hovland ved å gi en helhetlig musikkopplæring basert på klassisk og nyere kirkemusikk. Gjennom undervisning og kordeltakelse får elevene erfaring med de tre mest sentrale kirkemusikkdisiplinene sang, orgelspill og direksjon. Samarbeidet med Kulturskolen reguleres gjennom en avtale om fast drift inngått i 2020. Lærerteamet består av sangpedagog Helene Haarr og kantorene Thorgeir Sjøvold og Trond Gilberg. Trond Gilberg og korleder Randi Clausen Aarflot står som faglig ansvarlige for akademiet. Ved utgangen av 2023 hadde akademiet seks orgelelever og ni sangelever. Disse får ukentlig individuell undervisning og deltar planmessig på gudstjenester og konserter i kirken. De deltok også på dirigentkurs i februar i samarbeid med Ung kirkesang og på felles konsert med Kulturskolen i mars.
- c) **Samarbeid med organisasjoner, lag og foreninger i lokalsamfunnet:**
Visitasinnberetningens ulike deler viser at det er samarbeid med ulike lag og foreninger og grupperinger på ulike nivå. Det er en generell åpenhet for å se etter og inkludere ulike aktører og samarbeidspartnere i den kirkelige aktiviteten, og å være utadrettede bidragsyttere. Dette er noe vi ønsker å fortsette å holde høyt fokus på.

10. Frivillighet

Det er en styrke for begge menighetene at frivillige unge og eldre er med på mange av de samme arenaene, og noen ganger på tvers av soknegrensene. Dette gjelder for eksempel påske- og julevandring for konfirmantene, tweens-tiltak og gudstjenestene. Begge menighetene er preget av stort frivillig engasjement som ledes eller understøttes av de ansatte, og der de frivillige drifter tiltakene selv. Dette gjelder for eksempel Seniorlunsj i Glemmen kirke, organiseringen av frivillige til gudstjenestene i Glemmen, eller virksomheten på bedehuset.

For 2023 er det registrert totalt 32 frivillige i Gamle Glemmen, og 140 i Glemmen. I Glemmen er alle frivillige knyttet opp til en ansatt, og har selv muligheten til å være med å ta initiativ til eller utforme tiltak. Det rekrutteres stort sett til frivillig medarbeiderskap gjennom kjennskap og kunnskap om kompetanse og/eller behov hos den enkelte potensielle frivillige, eller behov for frivillighet. I «frivillighetens år» 2022 deltok vi den store nasjonale dugnaden for å synliggjøre og bevisstgjøre omverdenen og oss selv på verdien av og behovet for frivillighet. Det førte til at noen nye frivillige fant sin plass.

Begge menighetene feirer normalt en årlig menighetsfest der frivillige hedres og takkes av de ansatte og fellesskapet.

11. Kommunikasjon og informasjon

Menighetsblad: Gamle Glemmen, Glemmen og domkirken samarbeider fra 2023 om et felles menighetsblad, med hver sine sider med særstoff for den enkelte menighet. Det gjør det mulig å samle ressurser og utvikle ideer sammen i en felles redaksjonskomité, og ha et variert stoff. Bladet kommer ut to ganger i året, vår og høst, og er en viktig kommunikasjonskanal. Det er en målsetning at bladet også har stoff som viser at kirken er en del av lokalsamfunnet og opptatt av livet og menneskene i det.

Hjemmesider og sosiale media: Soknene har felles hjemmeside med egne undersider, og er knyttet opp mot Fellesrådets nettside. Det samme gjelder på facebook og instagram, hvor også noen av gruppene har egne sider. Kommunikasjonsrådgiveren i Fellesrådet gir råd og veiledning om hva som bør publiseres hvor.

Publiseringsplan: Kateketen leder arbeidet med en felles publiseringsplan som legges i stabsmøtet. Ansatte bidrar med innlegg og å opprette arrangementer.

Skjer i kirken brukes på alle arrangementer.

Lokale og regionale media: Ansatte bidrar med kronikker eller innlegg i avisene, eller inviterer til redaksjonell omtale eller intervjuer.

Ventetid: I 2022 tok Domkirken initiativ til en felles markedsføringsaksjon med Glemmen i adventstiden for å synliggjøre kirken i sentrum sine mange tilbud i denne tiden, kalt «Ventetid». Dette var også for å vise at det er mye flott som er åpent og gratis å være med på, i en vanskeligere økonomisk tid for mange. I 2023 ble også Gamle Glemmen med, og vi regner med å fortsette denne aksjonen.

12. Kirkegårder og krematorium

Glemmen kirkegård

Glemmen kirkegård består av ca 15 daa gravplassareal + parken som også vedlikeholdes av gravplassbetjeningen. Antall graver er ca 2400. Årlig gjennomføres ca 30 urnenedsettelse hvorav over halvparten er i navnet minnelund. Hele gravplassen er stengt for vanlige jordbegravelser. Det gjøres kun unntak for ektefelle av gravlagte fra før tiden da bestemmelsen ble innført. Det vil derfor bli helt slutt på jordbegravelser på Glemmen kirkegård i løpet av kort tid. Bakgrunnen for stengningen er de dårlige grunnforholdene med stiv leire, høy grunnvannstand og mangelfull drenering. Urnenedsettelse er imidlertid uproblematisk i gamle gravsteder. Det er også nye urnegravsteder tilgjengelig. Den navnedde minnelunden er fullt belagt og det jobbes med en utvidelse.

Kirkegården holdes godt vedlike og er med sin plassering et viktig grøntområde i sentrumbildet.

Leie gravlund

Leie gravlund består av ca 75 daa gravplassareal. I tillegg parkeringsplasser, plener og skogsterreng rundt krematoriet, totalt 100 daa. I gjennomsnitt er det ca 120 begravelser årlig på Leie gravlund hvorav drøyt 50% er urner. Det er et forholdsvis stort felt ledig for nye kistegraver, totalt ca 380 graver. I tillegg er det mye ledig på gamle felt, og det slettes mange graver hvert år som kan benyttes på nytt. Det er derfor ikke behov for utvidelser av gravplassareal innenfor menigheten i overskuelig framtid.

Leie gravlunds kapell er i disse dager midt i et rehabiliteringsprosjekt. Det ble i forkant utarbeidet en tilstandsrapport som konkluderte med stort rehabiliteringsbehov. Kommunen har bevilget øremerkede penger og første delprosjekt er snart gjennomført der hovedfokus har vært omlegging av taket.

Neste delprosjekt blir en ny prosesjonsvei som vil erstatte trappene ned fra kapellsalen.

Fornyelse av avløps og drencsystem på gravplassen står også høyt på ønskelisten i årene fremover. For øvrig er det alltid pent og velstelt på Leie gravlund.

Gamle Glemmen kirkegård

På Gamle Glemmen kirkegård er det ikke lenger anledning til nye kistegravsteder. De som har gamle festede kistegravsteder kan benytte disse på nytt til kistegravlegging når fredningstiden er ute. For øvrig er det mulig å få tildelt nytt urnegravsted på gamle Glemmen kirkegård for de som ønsker det. Det legges ikke ut nye områder og gravsteder. Gravplassen er i god stand og driftes av de ansatte ved Leie gravlund. Det er 92 festede gravsteder, totalt 365 graver på Gamle Glemmen kirkegård

13. Kirkene – Drift og vedlikehold

For en grundig gjennomgang av arbeid utført siden forrige visitas, se vedlegg: Statusrapport Gamle Glemmen kirke 2012-2024 bispevisitas HL og Statusrapport Gamle Glemmen kirke 2012-2024 bispevisitas HL fra bygningsjef Heine Langsholt.

Innledning

Fredrikstad kirkelige fellesråd forvalter 11 kirkebygg, av disse er 7 oppført på Riksantikvarens liste over fredede og vernede kirkebygg.

Byggene varierer i størrelse, alder og stil, og er en krevende bygningsmasse å vedlikeholde.

Det er et stort lokalt engasjement i hver menighet og kirkene brukes til gudstjenester, kirkelige handlinger (bryllup og gravferd), trosopplæringstiltak, konfirmantarbeid, konserter og andre kulturelle og menighetsbyggende arrangement og samlinger.

Forvaltningen av kirkebyggene ligger til Fellesrådets ansvarsområde. Organiseringen av kirketjener- og vaktmesteroppavene med en fast kirketjener i hver kirke som kjenner "sitt bygg" godt og har løpende tilsyn med dem bidrar i vesentlig grad til at kirkebyggene holdes i god stand. Evt. feil og skader oppdages tidlig og kan utbedres mens skaden ennå er liten og lite kostnadskrevende.

Det at kirkene er betjent av fast personell er også med på å gi god service til brukerne.

Drifts- og investeringsbudsjett

Driftsbudsjett

Det meste av kirkens driftsbudsjett går til lønn, offentlige avgifter, ordinære driftsutgifter og til oppvarming og lys, forsikringer med mer.

Energibruk

Energikostnadene for 2022 var vesentlig høyere i forhold til 2021. Dette skyldes i hovedsak meget stor økning av energiprisene, og samlet sett er det brukt mindre energi i 2022 enn i 2021.

For 2023 er kostnadene omtrent som 2021 nivå, forbruket er stort sett jevnt over flere år og prisene er lavere i 2023 enn 2022.

Av de 11 kirkene har 7 av kirkene elektrisk oppvarming og 4 har vannbåren oppvarming.

Domkirken og Glemmen kirke er tilknyttet Fredrikstad fjernvarmes anlegg og oppvarmingen kommer hovedsakelig herfra.

Midler til vedlikehold av kirkene sett i langt perspektiv

Litt historikk: Vi ble i desember 2010 forespurt av kommunen om å se på årsaker til vedlikeholdsetterslep på kirkebygg. Dette i forbindelse med at Riksrevisjonen arbeidet med dette temaet, samt at de ønsket å se på kommunens forutsetninger for å ivareta det økonomiske ansvaret for vedlikehold av kirkebygg.

Noen punkter som vi berørte i tilbakemeldingen til kommunen var bl.a. at driftsbudsjettet ikke er dimensjonert til å foreta større vedlikeholdsarbeider. Det er en utfordring for både kommune og kirke at de årlige driftsrammene i mange år ikke har vært tilstrekkelige for å gjennomføre de planmessige og regelmessige vedlikeholdsbehov. Ytterligere kutt på driftsrammen fører ofte til at vedlikehold må utsettes. Vedlikeholdsrammene over driftsbudsjettet de siste årene har vært lave sett i forhold til den store bygningsmassen vi skal forvalte. Skjer det uforutsette ting på kirkene må annet planlagt arbeide settes på vent. Det er mange ønskelige oppgaver vi ikke får utført fordi det ikke er rom for å belaste alt dette samtidig på driftsbudsjettet for alle kirkene.

Samtidig skal det nevnes at vi har klart å holde oss innenfor det budsjettet vi har til rådighet og fått mye ut av dette.

På høsten 2020 fikk vi bevilget ekstra «Covid-19» tiltaksmidler til kirker og kapell, pga. koronaviruspandemien. Dette var vedlikeholdsmidler som skulle prioriteres med rask oppstart for å skape aktivitet for håndverkere og entreprenørbransjen. Flere vedlikeholdstiltak ble satt raskt i gang i 2020 samt enda flere tiltak ble bestilt for utførelse i 2021.

Kirkene gikk felles med et underskudd i 2022 og i 2023. Flere vedlikeholdstiltak var planlagt utført, men vi måtte avvente situasjonen i forhold til uforutsette energiutgifter som tok mer enn budsjettet.

I tillegg ble vedlikeholdsbudsjettet kraftig nedskåret i 2022 pga. den uvisse budsjettsituasjonen. Det ble også gitt støtte fra stat og kommune for å ta noe av energiutgiftene.

Det er ønskelig å styrke vedlikeholdsbudsjettet på kirker felles, da det fortsatt er mange uløste oppgaver på vent. Det er også ønskelig å ha en dekning om vi får evt. merkostnader med bestilte vedlikeholdsarbeider.

Det bør arbeides videre med å øke driftsrammene slik at det settes av midler til årlig vedlikehold, evt. øremerkede midler eller et vedlikeholdsfond til kirkene, utenom de faste driftsutgiftene.

Menighetene har også bidratt med innsamlede midler for å anskaffe og vedlikeholde diverse utstyr og inventar til kirkene og til menighetssettene.

Erfaringsmessig har det blitt slik at vi må planlegge mer prosjektrettet og søke om ekstra midler til de store rehabiliteringsoppgavene over investeringsbudsjettene, da det ikke er rom for større oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

Det er gledelig at flere kirkerehabiliteringsprosjekter har blitt realisert via midler på kommunens investeringsbudsjetter gjennom flere år. Tidligere har også det vært mulig å søke tilskudd via rentekompensasjonsordningen fra Staten og Husbanken. Dette har medført at noe av vedlikeholdsetterslepet er hentet inn. Det gjenstår fortsatt store utfordringer på flere av kirkene og det er viktig å ta hensyn til dette i planleggingen.

I Fredrikstad har vi aktive menigheter og vi ønsker å ta vare på kirkene som viktige kulturminner i lokalsamfunnene samt å videreutvikle og tilrettelegge kirkene for alle brukere.

Kirkebevaringsprogrammet

I september år 2022 var vi vært på befaring med Kirkerådet på flere av kirkene i Fredrikstad. Vi har meldt inn rehabiliteringsbehov og håper på å være med på det nasjonale istandsettingsprogrammet for listeføre og fredede kirker som kommer etter hvert.

Onsdag 21. februar 2024 la regjeringen fram bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg for hele landet. Lenke : [Følg presentasjon av kyrkjebevaringsprogrammet - Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

Programmet er en strategi og plan for istandsetting av kirkebygg over hele landet. Regjeringen omtaler finansieringen som et «generasjonsfond», og de første midlene kommer via revidert nasjonalbudsjett i mai 2024. Programmet vil etter en opptrapping yte tilskudd på ca. 500 mill per år, og vare i 20–30 år.

Vi har fått tilsendt «Utkast som sendes på høring 21. februar 2024 med høringsfrist 8. april 2024 Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg». Det legges opp til et samarbeid med tilskuddsmidler fra staten og midler fra kommunen til istandsetting av kirkebyggene. I denne sammenhengen skal det lages tilstandsvurderinger og forprosjekt for å nevne noe så langt.

Drift og vedlikehold

Forbyggende vedlikehold og utbedringer

Kirketjenerne utfører løpende tilsyn og diverse vedlikeholdsoppgaver i samarbeid med bygningssjefen. Kirketjener på Kråkerøy, Geir Tvette, har fått utvidet stillingen sin med 35% fra august 2017 som i det vesentligste skal benyttes til enklere vedlikeholdsoppgaver i samarbeid med kirketjenerne, men som likevel krever nødvendig kompetanse. Han har med sin håndverksbakgrunn og erfaring denne kompetansen.

Det utføres jevnlig inspeksjon av takene utvendig og innvendig, loft/tårn og krypkjellere for å påse at det ikke oppstår fuktskader eller annet som kan skade bygget. Nødvendige utbedringer gjøres før skadene blir store. Takrenner og nedløp renskes regelmessig i forbindelse med disse inspeksjonsrundene. Alle kummer og nedløp skal spyles med vann slik at man sjekker at nedløpsrørene ikke er tette eller grodd igjen av løv m.m. Er rørene tette vil vannet som ligger i nedløpene fort fryse til is og rørene sprekke opp og lage lekkasjer, eller føre vannet på avveie inn i vegger eller tak.

Jevnlig ettersyn av takteking, beslag, taksten og rensing av renner og nedløp på kirkebyggene er viktige og forebyggende samt verdibevarende vedlikeholdsarbeider. Vi ser at det er flere kirketak og tårntekking, fasader, vinduer og dører som bør rehabiliteres for å forhindre videre forfall og fuktskader.

For 2022 har det ikke vært budsjettmidler til utvendig ettersyn av tak, tårn og nedløp på alle kirkene, kun små nødreparasjoner på enkelte steder. Vi håper 2022 ble unntaksåret slik at ikke bygningsdeler på de flotte kirkebyggene vil forfalle pga. budsjettkutt.

I 2023 har vi hatt inspeksjonsrunde og ettersyn av tak, renner og nedløp.

Kirkeorgler og instrumenter

Orglene har tilsyn hvert eller annen hvert år. Tilsynet består for det meste i stemming, mindre reparasjoner og renhold. Større rehabiliteringsoppgaver organiseres som egne prosjekt.

Orglene utgjør i verdi en vesentlig del av kirkenes inventar som det er viktig å vedlikeholde og utvikle for å kunne gi kantorene gode instrumenter til sin virksomhet, i tillegg til å gi menighetene en god opplevelse av kirkemusikken. Pianoer og flygler er også jevnlig stemt og vedlikeholdt.

Brannsikkerhet – HMS

Alle kirkene har brann- og innbruddsalarmanlegg som er direktekoblet til hhv. 110-sentral Øst og Fredrikstad kommunes vektervirksomhets avdeling "Vakt og sikring".

Alle kirkene er "særskilt brannobjekt" etter brannlovens § 13 og vi er derfor pålagt å sørge for årlig kontroll av alarmanleggene. Det er vedlikeholdsavtaler for dette.

Tilsvarende er det avtaler for årlig eller halvårlig kontroll av slukkeutstyr, ventilasjonsanlegg, sprinkler og heiser.

Det har vært branntilsyn fra Fredrikstad brann- og redningskorps i juni 2023 på kirker, menighetssenter og kapell. Vi har tidligere fått signaler fra FBRK om at det heretter vil bli foretatt tilsyn ca. annethvert år på våre bygg. Dette skyldes bl.a. at tilsynsmyndigheten har registrert et jevnt godt arbeid med brannvernet, at bevisstheten om brannsikkerhet er på et høyt nivå, at det branntekniske utstyret er godt vedlikeholdt og jevnlig kontrollert, at rutiner opplæring er godt ivaretatt og at persontalls-begrensningene respekteres. Praktisk er det da innført en ordning slik at brannvesenet utfører tilsyn på ca. halvparten av byggene hvert år.

Brannverndokumentasjonen oppdateres og revideres jevnlig, det vil fortsatt være fokus på persontall, gode rutiner og øvelser og opplæring av ansatte og frivillige.

Universell utforming

"Lov om forbud mot diskriminering pga. nedsatt funksjonsevne" trådte i kraft i 2009. Det denne loven omhandler omtales til daglig som "universell utforming".

Det har vært befaringer i flere kirker for å vurdere mulighet for å utbedre tilgjengelighet til koret og ved inngangspartiet. Det har også vært befaring for å vurdere mulighet til HC- wc i eldre kirker.

Kurs og samlinger

Vi har kirketjenersamlinger hvor vi drøfter drift og vedlikehold, brannvern og andre temaer. Noen av kirketjenerne er også i gang med studiene på Kirketjenerskolen, og flere av de nye kirketjenerne har fullført brannvernlederkurs på If-skadesenter i Son.

Gamle Glemmen kirke (1100 tallet - fredet)

Etter en lang prosess med søknader til mange myndigheter og godkjenninger fra antikvariske myndigheter ble det nå klart for å starte opp brannsikringsprosjekt for middelalderkirken. Etter arkeologiske undersøkelser i mai og juni 2023 kom anleggsarbeidene i gang med oppgradering av drenering, vann og avløp, istandsetting av grunnmuren på sakristiets østside. Det gamle uthuset under bakken var i dårlig stand og ble revet. Nytt uthus er bygget for plass til ny strømtavle, teknisk rom og nytt HC- WC. I forbindelse med graving av grøfter rundt kirken ble det også lagt til rette for vannbåren oppvarming i kirken med varmepumpe som kan få plass i teknisk rom. Det kan være en mulighet for å søke om bergvarme og rør er tilrettelagt for det. Det er ønskelig å lage et nytt enøk prosjekt for dette, da kapasiteten til eksisterende varmeanlegg er for dårlig samt at det er veldig gammelt.

Det gamle skiferbelegget rundt kirken er gjenbrukt og satt i stand. I sakristiet er kjøkkenbenken gjenbrukt og utbedret og det er laget inspeksjonsluke i det buede tegltaket her opp til loftet. På kaldloftet over skip og kor er det fjernet brennbar tjørepapp som lå som beskyttelse på gulvet og det er planer for å etterisolere loftene her samt loftet over sakristiet. Arbeidene har pågått fra mai til desember 2023 og noe ferdigstillingsarbeider vil være utover våren 2024.

Med støtte fra Riksantikvaren og midler fra Fredrikstad kommune via investeringsmidler fra Fellesrådet har kirken blitt brannvernmessig oppgradert samt andre bygningsmessige, tekniske og praktiske utbedringer.

I mars 2023 ble det laget en tilstandsvurdering av kirken. I hovedsak gjaldt det utvendige bygningsdeler og det er behov for å sette i stand fasader med mur-reparasjoner og kalking, vedlikehold av vinduer og dører, tårnkledning som begynner å bli dårlig. Omlegging av takflater og vindskier på middelalderdelen med skip og kor samt sakristidelen fra 1760. Her kan det gjenbrukes en del eldre tegltakstein men dårlige stein må byttes ut. Våpenhuset fra 1991 trenger også sjekk og reparasjon av kledning, vasking og maling.

Øvrig er det utført div. elektroarbeider med utskifting av gamle kabler til rørovner under benker, sjekk og utbedring av flomlys, skiftet til LED lys på loftet. Reparasjon av infotavle foran kirken. Service av ringeanlegget i tårnet. Årskontroll brann- og innbruddsalarm og nøddlys. Laget til nye mobile terskelplater ved hovedinngang for bedre tilgjengelighet.

Oversikt over noen vedlikehold -og rehabiliteringsarbeider som bør planlegges på Gamle Glemmen kirke i tiden fremover:

Bygningsmessig

Fasader

Hele kirken bør vaskes. Det bør planlegges å reparere og male kirketårn, vindskier og våpenhus. Murfasader er ulikt slitt og trenger å bli rensset og påført ny egnet kalkpuss/kalkhvite. Østvegg har forvitringsskader i murverket ned mot terreng og grundig forarbeide under bakkenivå ble utført sommer 2023. Dette var helt nødvendig for senere vedlikehold av fasaden over terreng.

Vinduer og dører

Alle vinduene bør restaureres med rensing/utskifting av glass der det er nødvendig, kitting- fuging og maling på nytt. Sakristiinnngangsdør som ble bygget om til en større dør i 2019 trenger ordinært vedlikehold. Hovedinnngangsdør våpenhus skal også bevares og vedlikeholdes.

Taket og tårnet

Om ikke alt for lenge bør det vurderes en omlegging av taket. Det kan da være fornuftig å planlegge slik at stillaser for fasaderehabilitering også benyttes for takarbeidene og tårnet.

Sløyfer, lekter og papp bør da skiftes på hele taket og med gjenbruk av eksisterende tegltaksten og evt. suppleringer av sten. Det kan virke som det er fuktig på noen steder nederst på taket og det er også viktig å få sjekket evt. skjulte råteskader i bærekonstruksjoner i overgang murkrone og der taket hviler på muren. Vi har erfaring fra flere kirker at dette området er et svakt punkt og evt. skjulte råteskader kan utvikle seg. Tårnkledning som er dårlig må skiftes ut og behandles med linoljemaling.

Øvrige behov

Det er behov for oppgradering av loftet, ivareta oppbevaring av gammelt inventar fra kirken og etterisoleringstiltak er vurdert.

De elektriske rørvnene er meget gamle og hele oppvarmingssystemet bør oppgraderes da det ikke er nok kapasitet for å holde kirken varm nok vinterstid.

Det er lagt til rette for rør til varmepumpe (bergvarme) under arbeidet i 2023 og i det tekniske rommet på nordsiden. Båndlegging av areal til jernbanetråse under kirkefjellet må endelig avklares før vi kan søke om å lage borehull, og det er signaler om at båndleggingen skal utgå. Videre planlegging av dette må være i samråd med rådgivere og Riksantikvaren for å få utredet dette nærmere.

Glemmen kirke (1853/1888/1949 - listeført)

Oversikt over noen vedlikehold- og rehabiliteringsarbeider som bør planlegges på Glemmen kirke i tiden fremover:

Bygningsmessig

Tårnet

Øverst i spiret ruster jernet i søylene, som bærer øverste tak, grunnet vanninntrengning og det er betong som løsner. På veggene i tårnet er det mye løs puss på innvendig side som bør erstattes med ny egnet puss. Tårnluker og klokkeloft må vedlikeholdes. Murfasader på kirken må sjekkes jevnlig for evt. frostsprengt murstein og utfall av fuger.

Taket

Det er behov for å utbedre takrenner, nedløp og beslag i kobber på flere steder. Om ikke alt for lenge bør det vurderes en omlegging av taket. Sløyfer, lekter og papp bør da skiftes på hele taket og med gjenbruk av eksisterende tegltaksten. Arbeider med tårn og tak er meget omfattende arbeider.

Vinduer og dører

Alle vinduene bør restaureres med rensing/utskifting av glass der det er nødvendig, kitting, fuging og maling på nytt. Dette er omfattende arbeider. Utvendig vedlikehold av dører pågår.

Menighetsalen

Det er ønske om å oppgradere menighetssalen og med nytt egnet kjøkken, se på mulighet for å lage handikapp-wc i underetasjen og utbedre garderobeforhold, bygningsmessig og teknisk oppgradering. Det er laget tegninger og forslag i 2021-2022 og økonomien og videre fremdrift med søknadsprosess rundt prosjektet må avklares. Granitt-trappen utenfor har store setningsskader mot veggene og utvendig trappeheis trenger fornying. Det er utfordrende grunnforhold utenfor kirken.

Øvrige rom:

Det er behov for vedlikehold av rommene på galleriplan og i trapperom.

Tekniske anlegg og brannsikring

Lynvernanlegget bør oppgraderes med montering av Faradays bur. Det er en fordel at taket er tekket om først.

Det er ønske om å utbedre lysforholdene og lysanlegget i kirkerommet, dette har delvis sviktet. Videreføre oppgradering av elektriske anlegg og arbeide videre med andre brannsikringstiltak. Fullføre oppgradering av lydanlegget. Tårnuret må rehabiliteres.

Utvendig

Flomlys rundt kirken er ønskelig. I dag er det kun deler av tårnet som er belyst. Utbedre kirkebakken med nytt dekke, med gatesten eller lignende. Gatelysene rundt på kirkegården bør skiftes ut til LED, de som er der i dag er gamle og deler til disse kan ikke lenger skaffes. Det er behov for nytt smijernsrekkverk utenfor sydsiden av kirken. Reparere trapper og støttemurer som har setninger og forskjøvet seg.

Trafikale forhold

Dekket på parkeringsplassen bør utbedres. For hver gang det regner kraftig renner grusen nedover fra veien opp til kirken og ved ny HC inngang samt fra parkeringsplassen og det dannes små «raviner» i grusen. Dette lager ekstra arbeid med å fylle på ny grus i løpet av året.

Økonomi

Arbeidet med vedlikehold og rehabilitering av våre 11 kirkebygg i Fredrikstad er kostnadskrevende og fremdrift må reguleres etter tilgjengelige midler. Fellesrådet må arbeide videre i samarbeide med kommunen for å sikre nødvendige midler til vedlikehold og til større rehabiliteringer for å holde kirkebyggene i god stand.

Det er ønskelig å styrke vedlikeholdsbudsjettet på kirker felles, da det fortsatt er mange uløste oppgaver på vent. Det er også ønskelig å ha en dekning om vi får evt. merkostnader med bestilte vedlikeholdsarbeider.

Det bør arbeides videre med å øke driftsrammene slik at det settes av midler til årlig vedlikehold, evt. øremerkede midler eller et vedlikeholdsfond til kirkene, utenom de faste driftsutgiftene. Menighetene har også bidratt med innsamlede midler for å anskaffe og vedlikeholde diverse utstyr og inventar til kirkene og til menighetssentrene.

Et eksempel på det i Glemmen kirke er innsamlinger og søknader om støtte til en mobil orgelspillepult til å bruke i fremre del av kirkerommet. Dette er tenkt koblet sammen med hovedorgelet i kirken og alt er planlagt installert høsten 2024!

Vi håper også kirkebevaringsprogrammet kan bidra til nok et løft og bevaring av de verneverdige kirkene i Norge.

14. Årsmelding, planer, strategier og mål

Alt relevant planverk, samt menighetenes årsmeldinger fra siste år legges ved visitasinnberetningen

Visitasinberetningen er satt sammen og ført i pennen av sokneprest Hege E. Fagermoen.

DEN NORSKE KIRKE

Glemmen og Gamle Glemmen menigheter